

PRIMORSKI DNEVNIK
je začel izhajati v Trstu
13. maja 1945, njegov
predhodnik PARTIZANSKI
DNEVNIK pa 26. novem-
bra 1943 v vasi Zakriž
nad Cerkljem, razmnožen
na ciklostili. Od 5. do 17.
septembra 1944 se je ti-
skal v tiskarni »Dobrodoša
v Govcu pri Gorenji Trebu-
ši, od 18. septembra
1944 do 1. maja 1945 v
tiskarni »Slovenija« pod
Vojskim pri Idriji, do 8.
maja 1945 pa v osvoboje-
nem Trstu, kjer je izšla za-
dnja številka. Bil je edini
tiskani partizanski DNEV-
NIK v zasluženi Evropi.

primorski

dnevnik

Poština plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 600 lir - Leto XL. št. 235 (11.958)

Trst, sredo, 3. oktobra 1984

POMEN DANAŠNJE STAVKE NA GORIŠKEM

MARKO WALTRITSCH

Gospodarski položaj je na Goriškem hud in istočasno zaskrbljujoč. Mladim ni dano, da bi dobili zaposlitve. Tisti, ki delajo v tovarnah pa so v velikem številu v dopolnilni blagajni, mnogi so se predčasno upokojili. Če je za te vsaj nekako poskrbljeno, pa ni dela za mlade. Zato v družine ne prihaja več toliko denarja kot prej. Istočasno so se življenjski stroški povečali, zato je za marsikatero družino položaj že nevzdržen. Tudi trgovci so že opazili ta negativni trend, nanj opozarjajo goriške banke, saj je že sedaj, še pred koncem leta znano, da bo letošnja stopnja razvoja na Goriškem precej nižja od stopnje prejšnjih let. Dodajmo vsemu temu še veliko znižanje trgovinske izmenjave, vsaj drobne, s sosednjo Jugoslavijo, pa bomo dobili sliko o dejanskem položaju, pa čeprav se povprečnemu opazovalcu zdi, da vse poteka normalno.

Nekdo je pred tolilimi leti dejal, da je Gorica v slepi ulici. Pred leti pa je gospodarstvo Gorice cvetelo. Po eni strani je cvetela trgovna na drobno z Jugoslavijo, po drugi pa smo imeli v tovarnah polno zaposlitev, precej po zaslugi tovarn z državno udeležbo, torej državnih tovarn, v katerih ni bilo nikdar krize. Kjer se je pokazala kaka težava, je že takoj priskočila na pomoč dežela z najrazličnejšimi dotacijami tovarnam, tako da se je zamašila marsikatera luknja.

Pa so prišla leta suhih krav. V trgovini ni več moč dobiti zaposlitve. Če prebiramo sezname protestiranih menic ugotovimo, da so mnogi trgovci v težavah. Seveda velja to le za tiste, ki so prelahko živeli. Kdor je bil v letih debelih krav previden, bo lahko še dolgo užival sadove takratnih zaslužkov. Javne oblasti so na mah nehale dajati tovarnarjem, v glavnem neresnim in avanturističnim, milijonske ali milijardne injekcije.

Mnogi med njimi so bili primorani zapreti svoj obrat. To se je zgodilo v Goroci, v Trzinu, v Krmnu, v Sovodnjah in v Dobrodoši. In seveda so delavci ter uradniki in tehniki morali na cesto. Pričelo pa je zaradi splošne krize v državi in v svetovni manjkati naročil tudi za tovarne z državno udeležbo. Na mah so se znašle v težavah tovarne kot so SA FOG, ANSALDO, ladjedelnica. Seveda je v javnosti najbolj odjeknil primer tržiške ladjedelnice, ker je bila in je s svojimi tisočimi zaposlenimi še vedno največja tovarna v pokrajini, zaposluje delavce iz sosednjih tržaške in videmske pokrajine in zato vsaka njena težava avtomatično povzroči težave tudi v širšem družbenem kontekstu. Najhuje pa je, ker nima ladjedelnica nobenih naročil. V takem položaju ni še bila nikdar.

Zato današnja splošna stavka na Goriškem. Sindikalisti in župani pravilno opozarjajo, da jim ne gre samo za deklarativno manifestacijo, da hočejo, da se stvari premaknejo z mrtve točke.

Zaradi tega so tudi podprli predloge gospodarstvenikov in politikov, da mora rimska vlada dati podporo gospodarstvu dveh pokrajin ob vzhodni meji države. Zato so tudi podprli enotno akcijo v korist Gorice in Trsta. Zato so tudi pozdravili vesti, ki so konec tedna prišle iz Rima, da je bila v finančni zakon za leta 1985 in za naslednji dve leti vnešena postavka o finančni pomoči dvema pokrajinama. Vendar pa so zelo previdni v izjavah, ker ni še znano kako naj bi bil ta denar uporabljen. Povedali pa so zelo jasno: denarja ne smejo javne uprave porabiti za finančiranje faraonskih javnih del, marveč mora iti v podporo produktivnim dejavnostim. Zato, da bodo mladi lahko dobili delo v domači deželi.

Komunisti zahtevajo predstavnika v izvršni komisiji EGS Srečanje med Craxijem in Natto znamenje izboljšanja odnosov med PSI in KPI?

Zaskrbljen pogovor De Mita-Spadolini - CK KPI o reformi institucij

RIM — Po mnenju rimskih političnih opazovalcev kaže, da je napetost med komunisti in socialisti nekoliko popustila. Včeraj je Craxi namreč sprejel v palači Chigi tajnika KPI Natto, s katerim je imel do g pogovor, pa čeprav je bila tema pogovorov, vsaj po uradni verziji, dokaj ozka. Tajnik KPI je namreč zahteval, da bi bil eden od italijanskih članov izvršne komisije EGS komunist. V popoldanskih urah, ko je odprl zasedanje socialističnega vodstva

je Craxi nepričakovano ponudil dialog največji opozicijski stranki: po njegovem mnenju bodo RAI, referendum in finančni zakon problemi, pri katerih bo jasno prišla do izraza komunistična volja, da spremenijo svoj odnos do vlade. Vtis, da se nekaj v teh odnosih spreminja potrjuje tudi sestanek med De Mito in Spadolini-jem, iz katerega izhaja okrepljeno zavezništvo med KD in republikanci. Skratka politični okvir se nekoliko spreminja in postaja enostavnejši: po

eni strani bi kazalo, da se oblikuje desničarski blok, ki sloni na demokristjanski hegemoniji; po drugi strani pa dve največji levičarski stranki, ki sta bili do sedaj v stalnem spopadu kažeta pripravljenost na obnovo dialoga.

Včerajšnje srečanje med Craxijem in Natto, drugo odkar je slednji prevzel tajništvo KPI, je imelo kot osrednjo temo izrecno komunistično zahtevo: opozicija mora biti zastopana s svojim predstavnikom znotraj najpomembnejšega organa EGS, tako kot se dogaja tudi v drugih državah gospodarske skupnosti. Komunisti so to svojo zahtevo postavili že dvakrat: pred 8 leti, ko je vlada njihovo zahtevo odločno zavrnila, nato pa še leta 1980, ko se je vlada izmika'a reklo, da so že imenovali italijanske komisarje. Craxi ni dal Natti jasnega odgovora, češ da bo kaj kmalu poročal v okviru kabinetskega sveta. Med drugim naj omenimo, da je Craxijev kandidat za komisarja v EGS nekdanji socialistični minister Forte. Če bo privolil v zahtevo KPI, se bodo odnosi med obema strankama

ma prav gotovo močno izboljšali.

Ta trend prihaja do izraza tudi znotraj socialistične stranke. Včerajšnje vodstvo ni sprejelo nobenih sklepov glede notranjih organigramov. Znano je, da se dva vidna predstavnika PSI kot sta Formica in De Michelis zavzemata za obnovo odnosov s KPI. V stranki se, po daljšem obdobju, ko je bila razprava skoraj onemogočeno spričo Craxijeve nadmoči, sedaj spet začnejo debatirati. Predsednik vlade zavzema spet vlogo političnega tajnika. Craxi je dejal, da ni nikoli mislil, da bi se v stranki morali izogibati političnih razprav. Še več, po njegovem mnenju je to zelo koristno. Skratka, Craxi je svoje sodelavce postavil pred dilemo: odpreti konstruktivno razpravo upoštevajoč dejstvo, da je on še vedno tajnik in da je njegov položaj zelo trden, ali pa odpreti notranjo krizo v socialistični stranki.

Včeraj popoldne se je začelo tudi zasedanje CZ KPI, kjer je Renato Zangheri imel dolgo poročilo o vprašanju reforme institucij.

R. G.

Morda danes v komisiji razprava o globalni zaščiti

RIM — Razpravo o globalni zaščiti slovenske manjšine v Italiji so ponovno odložili. Včeraj je namreč senatna skupščina obravnavala zakon o odpustih za črne gradnje in zato komisije niso za-

sedale. Vendar kaže, da bodo odložene seje — in torej tudi seja komisije za ustavna vprašanja — na sporedu danes, ko naj bi torej prišli na vrsto tudi problemi zaščite slovenske manjšine. (bbr)

Sicilsko mafijsko podzemlje zajel pravi preplah

Palermski sodniki niso še povsem izkoristili vseh izpovedi skesanega mafijca Buscette

Tommaso Buscetta

PALERMO — »Don Masino« Buscetta je palermskim sodnikom povedal precej več, kot so do sedaj izkoristili. Celo sobotni »blitz« z zapornimi nalogi in sodnimi pozivi so sodniki sprožili predvsem iz bojazni, da jim ne bi uspelo več prikriti tako eksplozivnih izpovedi. V tej negotovosti pa se je v Palermu začel beg »picciottov«, težakov mafijske organizacije, ki niso še napravili mafijske zaobljube. Iz mesta pa bežijo tudi »častitljivi«, ki ne vedo razsežnosti Buscettove izpovedi. Negotovost in strah med mafijci še stopnjujejo vesti, da ni »don Masino« edini skesanec, da malho praznijo tudi drugi priprti mafijci.

Prednostna naloga varnostnih sil pa je sedaj izsleditev 62 ubežnikov, med katerimi so figure največjega kalibra v mafijski nomenklaturi. Policija in karabinjerji upajo, da jim bo preplah v mafijskih vrstah olajšal delo, ker se ubežniki ne počutijo nikjer več varne. Preiskovalce nedvomno bodri tudi spoznanje, da so v New Yorku in v drugih krajih ZDA aretirali 28 Italoameričanov, ki so na seznamu 366 zapornih nalogov palermskih sodnikov. Za sicilsko mafijo niso več varne niti ZDA, vsekakor pa ne Brazilija, kamor bo v krat-

kem odpotoval palermski sodnik Falcone, da bi zaslišal Buscettove prijatelje.

Medtem pa kljub preiskovalni tajnosti počasi pronica na dan obtožbe na račun bivšega palermškega demokristjanskega župana Ciancimina. Obtožbe so trenutno bolj medle, kar delno opravičuje sklep sodnikov, da proti njemu izdajo sodna poziva in ne zaporne naloge. Vsekakor pa so v Palermu prepričani, da je »don Masino« že pričel govoriti o tako imenovani »tretji ravni«, o tistem veznem členu med mafijo, političnimi silami in podjetniki, kjer se je praktično odločalo o mafijskih strategijah.

Palermsko sodstvo je nedvomno izbojevalo prvo uspešno bitko; a vojne ni še dobilo, boj proti mafiji bo še dolg in težak. Vse pa bodri spoznanje, da se je porušil zid neprebojnega molka, da je »don Masino« s svojimi izpovedmi pričel osvetljevati 15 let najhujšega mafijskega terorja. Preiskovalcem je sedaj vsaj do »tretje ravni« znana vsa mafijska piramidasta struktura, znani so vmesni členi, po imenu poznajo vse kolovodje, kar pa so navsezadnje ugotovili že z lastnimi preiskavami, a brez otipljivejših dokazov.

Katinarski starši sprejeli predlagano začasno rešitev

Učenci slovenske osnovne šole Fran Milčinski bodo začeli s poukom, ko bo področni svet italijanskega didaktičnega ravnanja privolil v izpraznitev učilnice italijanske šole Stossich v šolskem poslopju v Ulici Marchesetti. Tako so na sinočnjem sestanku sklenili starši katinarskih otrok, potem ko so sprejeli edino začasno rešitev prostorske stiske, ki so jo občinski upravitelji predložili dopoldne na srečanju s predstavniki staršev slovenskih šol v tržaški občini.

Katinarski starši so privolili v pregraditev ene od učilnic oddelka nižje srednje šole Sv. Ciril in Metod, vendar le po zagotovilu, da gre za začasno rešitev in obvezi tržaške občinske uprave, da bo še pred začetkom prihodnjega šolskega leta proučila skupno s šolskim skrbništvom ce-

lotni položaj slovenskih in italijanskih šol na Katinari, in to predvsem v perspektivi petih novih učilnic, ki bi jih morali v tem času dokončno urediti na italijanski šoli na Melari.

Odločili so se tudi, da bodo takoj po privolenju italijanskega področnega sveta poslali svoje otroke v šolo, pri čemer naj bi se, do primerne ureditve sedanje italijanske učilnice na šoli v Ul. Marchesetti, razredi izmenjavali v dosedanjih štirih učilnicah. Podobno naj bi bilo tudi na oddelku nižje srednje šole do dokončne pregraditve učilnice v prvem nadstropju. V tem primeru so bili starši mnenja, da bi lahko občinski delavci opravili to delo v znatno krajšem času, kot je bilo omenjeno na dopoldanskem sestanku na občini (en mesec).

NA 4. STRANI

Danes povratne pokalne tekme

Devet italijanskih in jugoslovanskih nogometnih ekip bo danes skušalo ooseči uvrstitev v drugo kolo evropskih pokalnih tekmovanj — pokal prvakov, pokal pokalnih prvakov in pokal UEFA. Za nekatere bo šlo le za golo formalnost, saj so že v prvi tekmi zlahka odpravile svoje skromne nasprotnike. To velja za italijanske enajsterice Juventusa in Fiorentine ter za beograjski Partizan. Vse tri ekipe so namreč zmagale na tujem. Težja je naloga Crvene zvezde in Rome, ki sta doma osvojili tesni zmagi nad Benfico oziroma Steauo, splitski Hajduk, sarajevski Željezničar, milanski Inter in reška Rijeka pa morajo celo nadoknaditi gol zaostanka, se pravi, da morajo zmagati najmanj z 2:0. Njihova naloga pa ni nemogoča, saj bodo vsi igrali pred domačim občinstvom.

NA 10. STRANI

Tri leta zapora za sodnika Costo

CALTANISSETTA — Zaradi nedovoljene posesti treh pištol so sodniki iz Caltanissette obsodili na tri leta zapora in tri mesece aresta namestnika državnega pravnika iz Trapanija Antonia Costo. Sodnik bo moral plačati 3 milijone globe in ne bo smel pet let opravljati javnih služb. Costo ostaja seveda v zaporu, saj se bo moral zagovarjati še pred hujšo obtožbo, da ga je mafija podkupila.

Na včerajšnji razpravi ni bil Costo prisoten, njegov odvetnik pa je skušal zmanjšati obdobje razprave z zaslišanjem dodatnih prič, ki naj bi potrdile sodnikovo verzijo o povsem naključni posesti treh pištol. Sodnikov položaj je torej sedaj vse prej kot rožnat, saj imajo preiskovalci po včerajšnji razpravi dovolj časa, da zberejo vse dokazno gradivo o njegovih »uslugah« mafijskemu podzemlju.

Podražitev tekočih goriv

RIM — Nevzdržni vzpon dolarja na vseh valutnih borzah bo od ponedeljka v Italiji prizadel tudi navadne smrtnike, saj se bodo podražila vsa tekoča goriva. Plinsko olje za dieselske motorje se je resnici na ljubo podražilo že ta ponedeljek, a s prihodnjim tednom bo po vsej verjetnosti dražje za nadaljnjih 18 lir pri litru. Nedvomno pa večino zanima predvsem usoda bencina. Po trditvah zasebnih naftnih družb bi se morala tako super kot navaden bencin podražiti za 30 lir pri litru. Seveda bo moral glede bencina izreči končno besedo medministrski odbor za cene, a je skoraj gotovo, da bo uslišal prošnje naftnih družb.

Za ostala tekoča goriva pa ni večjih težav, da bodo podražitev skoraj avtomatične. Kurilno plinsko olje se bo podražilo za 23 lir pri litru, kurilni petrolej za 24 lir. Dražji bo tudi mazut, in sicer: za 17 lir pri kilogramu mazut z visokim odstotkom žvepla, za 19 lir mazut z nizkim odstotkom žvepla in 20 lir pri kilogramu tekoči mazut. S ponedeljkom pa se bodo podražila tudi tekoča goriva za kmete in ribiče. Kmetje bodo dieselsko gorivo in pogonski petrolej plačali po 17 lir dražje za liter, ribiči pa obe gorivi po 15 lir dražje.

Rekordni polet treh vesoljcev

MOSKVA — Sovjetska tiskovna agencija Tass je sporočila, da je večeraj v opoldanskih urah srečno pristala na Zemlji sovjetska vesoljska ladja »Sojuz T 11« po rekordnem poletu 238 dni v vesolju. »Sojuz T 11« je pristal na stepah Kazahstana, približno 160 kilometrov vzhodno od mesta Žezgazan. Kozmonavte Leonida Kizina, Vladimira Solovjova in Oljega Atkova so zdravniki že pregledali ter izjavili, da je njihovo zdravstveno stanje dobro. Slednji so v tem »rekordnem« času od osmega februarja do večeraj v glavnem živeli in delali na vesoljski postaji »Saljut 7«.

Prejšnji rekord bivanja v vesolju sta postavila leta 1983 sovjetska kozmonavta Valentin Lebedjev in Anatolij Berezovoj. »Letela« sta 211 dni.

Med včerajšnjo sejo CK ZKJ Ali Shukrija poročal o pogovorih z Natto

BEOGRAD — Predsedstvo CK ZKJ je na včerajšnji seji med drugim obravnavalo tudi informacijo predsednika Alija Shukrije o pogovorih, ki jih je imel z generalnim sekretarjem italijanske komunistične partije Alessandrom Natto ter drugimi funkcionarji KPI. Ocenili so, da so odnosi med KPI in ZKJ zgled plodnega sodelovanja med dvema partijama, ki temelji na načelih samostojnosti, enakopravnosti, vzajemnega spoštovanja ter odgovornosti vsake partije pred svojim delavskim razredom in narodom. Strinjali so se glede pomena tega sodelovanja ter potrebe po nadaljnjem utrjevanju, kar je vsaka kor tudi v interesu krepitve dobrososedskih odnosov med Italijo in Jugoslavijo, ki so postali eden od dejavnikov stabilnosti na Jugu Evrope in Sredozemlja, kot tudi v interesu boja za mir, demokracijo in socializem v svetu. Predsedstvo je izrazilo zadovoljstvo zaradi stališča Italijanske komunistične partije glede globalne zaščite slovenske narodnostne skupnosti v Italiji. (dd)

Andreotti pred skupščino OZN včeraj pozval velesili k obnovitvi pogajanj o razoroževanju

NEW YORK — Nedavni pogovori sovjetskega zunanjega ministra Gromika z ameriškim predsednikom Reaganom oziroma državnim tajnikom Shultzem, čeprav niso obrodili tistih sadov, ki jih je mednarodna skupnost pričakovala po spravljenem tonu Reaganovega posega na skupščini OZN, vendarle kažejo na določeno otoplitev ozračja med velesilami in lahko predstavljajo izhodišče za obnovo pogajanj o razoroževanju.

Iz te ugotovitve je včeraj izhajal italijanski minister za zunanje zadeve Giulio Andreotti, ki je pred glavno skupščino OZN predstavil stališča italijanske vlade glede vprašanja popuščanja napetosti med blokoma in njene poglede na sedanji mednarodni politični položaj.

Večesili se morata čimprej uvesti za pogajalsko mizo, je poudaril Andreotti in obnoviti pogovore o razoroževanju, prekinitev katerih je toliko bolj nevarna, ker je sovpadala z obdobjem izredno slabih odnosov med blokoma. Poleg tega pa to odgovarja interesom in željam vseh narodov. Ključno vprašanje vsakega sporazuma na tem področju, je naglasil Andreotti, pa je uravnoteže-

nje sil, ki mora biti na najnižji ravni in temejiti na točnih in objektivnih podatkih. Zato je predlagal redna srečanja mednarodnih znanstvenikov na najvišji ravni. Pobudnik za to bi morala biti OZN, ki se mora izogibati pogostih preveč splošnejših obravnav, kajti ne vodijo nikamor. Organizacija združenih narodov mora biti pobudnik tudi pogajanj o ukinitvi in prepovedi kemičnih orožij, je nadaljeval zunanji minister Andreotti. V tem smislu je nato poudaril pomen zasedanja v Stockholmu, ki bo dalo velik prispevek k popuščanju napetosti če bo sprejeto in stvarno osvojilo načelo o odpovedi uporabe sile. Kot primer sedanje paralize OZN je Andreotti navedel tudi pobudo za odstranitev min iz Rdečega morja, ki bi morala potekati pod njenim nadzorstvom.

Drugi sklop vprašanj, kateremu je Andreotti posvetil posebno pozornost, je vprašanje odnosov med državami razvitega Severa in revnega Juga in njihove povezave oziroma interakcije, ki presega zgolj gospodarski okvir. Poudaril je uspeh pravkar sklenjenega zasedanja držav Srednje Amerike, skupine Contadora in EGS v Kostariki, ki je obrodilo konkretne pobude na področju biote-

ralnega sodelovanja. V zvezi z vprašanjem Sever-Jug pa je Andreotti vztrajal pri nujnosti učinkovite mednarodne pobude za iskanje poti iz krize manj razvitih držav, ki jih dušijo dolgotrajni.

Pregledu položaja v Južni Ameriki, pri čemer je precej ostro obsodil čilski vojaški režim, ki z nasiljem odgovarja zahtevam opozicije po povratku k demokraciji, je Andreotti dodal sliko sedanjega položaja na Bližnjem vzhodu in se pri tem osredotočil na žarišča napetosti ter napovedal pobude, ki jih namerava sprožiti Italija na tem področju, ko bo januarja prevzela vodstvo EGS.

Palestinsko vprašanje, je dejal Andreotti, mora ponovno pridobiti osrednji prostor v okviru odnosov med Izraelom in arabskim svetom. Potrebno je podpirati težnjo arabskega sveta po združitvi in predvsem pa prispevati k temu, da Palestinsko gibanje ponovno pridobi svojo notranjo kohezijo. Svoj dolgi poseg je italijanski zunanji minister sklenil z optimistično noto in sicer z napovedjo skorajšnjega vstopa Španije in Portugalske v EGS, kar bo še bolj okrepilo, kot je dejal, vlogo Evrope na mednarodnem političnem prizorišču.

V parlamentu se je začel postopek za odobritev finančnega zakona 1985

RIM — Včeraj se je v parlamentu začel postopek za odobritev finančnega zakona za leto 1985. Besedilo sta v poslanski zbornici obrazložila ministra Romita in Goria, ki sta se še zlasti zaustavila pri nekaterih bistvenih vprašanjih, med katerimi sta na prvem mestu pregled in perspektive splošnega gospodarskega stanja v državi ter skrb za večjo prozornost državnega proračuna.

Oba ministra sta predvsem poudarila, da obstajajo nekateri pozitivni premiki v italijanskem gospodarstvu, predvsem nižanje inflacijske stopnje in razvoj proizvodnih dejavnosti, poudarila pa sta tudi, da obstaja vrsta težav, ki izvirajo tako iz notranjega kot tudi iz mednarodnega gospodarskega stanja in da lahko samo jasno načrtovana strategija zagotovi res ugoden razvoj.

Kar zadeva tekoče leto 1984 je minister Romita ugotovil, da je bilo, glede na inflacijo in razvoj proizvodnje, še kar zadovoljivo. Bruto državna proizvodnja naj bi letos narasla za 2,8 odstotka (kar je viden napredek, če upoštevamo dejstvo, da je lansko leto upadla za 1,2 odstotka), pri čemer odpade največji prirastek na industrijo, medtem ko so na kmetijskem sektorju zabeležili padec proizvodnje. Zadovoljiv je tudi razvoj investicij, negativni pa so podatki o državnem primanjkljaju, ki naj bi letos znašal 96 tisoč milijard lir, kar je v bistvu ena tretjina vseh kreditov v državi. Zaskrblju-

joči so tudi podatki o zaposlovanju, še zlasti o zaposlovanju mladine in tu je Romita poudaril, da razvoj ni zadosten, da bi lahko zagotovil primerno zaposlitveno raven. Minister za proračun se je tudi zaustavil pri investicijah v javnem sektorju, ki znašajo letos 36 tisoč milijard in bodo prihodnje leto narasle na 42 tisoč milijard lir. Treba pa je preveriti, je še dodal Romita, da grede te investicije res v pravilno smer.

Minister Goria pa je svoje poročilo skoraj v celoti namenil vprašanjem v zvezi z obliko državnega proračuna, ki se razlikuje od proračunov za prejšnja leta. Proračun za prihodnje leto naj bi bil torej »prozornejši«, oziroma, z večjo lahkoto naj bi bilo mogoče razbrati, v katero smer gredo nekateri posegi. Goria je tudi omenil Visentinijev predlog o davčnih reformah, brez katerih bi se dohodki povečali samo za 3 odstotke, medtem ko se morajo povečati za 10 odstotkov.

O finančnem zakonu bodo začeli v komisijah poslanske zbornice razpravljati prihodnji teden, ko bo, zaradi te razprave, prekinjeno delo v zbornici sami; ni torej izključeno, da bi tudi letos, kot že lansko leto, vladi uspelo doseči odobritev finančnega zakona do konca novembra, kar se v prejšnjih letih ni dogajalo.

BOJAN BREZIGAR

Razprava o položaju slovenske manjšine v Avstriji in Italiji

LJUBLJANA — Slovenska in jugoslovanska javnost ne moreta ostati neopazni in nezaskrbljeni sprito zadnjih dogodkov na ozemlju sosednjih držav Italije in Avstrije, kjer živi slovenska narodnostna manjšina. Okrepljeni pritiski šovinističnih in nacionalističnih sil, poskusi odvzemanja težko in samo delno uresničenih pravic manjšine, vzbujanje strahu in negotovosti, ogrožajo ne samo normalno življenje Slovencev v Avstriji in Italiji, ampak so tudi napad na demokracijo ureditev obeh držav in na dobre sosedske odnose z Jugoslavijo.

Zaradi tega je komisija skupščine SR Slovenije za mednarodne odnose na svojo sejo uvrstila obravnavo trenutnih razmer in položaja slovenske manjšine. V podrobni razpravi, katere sta se udeležila tudi konzula SFRJ v Celovcu in Trstu Marko Kržišnik in Drago Mirošič so opozorili, da se kljub zagotovitvi oblasti nadaljujejo protimanjšinske akcije, ki

so celo v nasprotju z mednarodno prevzetimi obveznostmi do slovenske manjšine.

Nedavni referendum na Koroškem, ki naj bi sprožil postopek za odpravo zakona o dvojezičnem šolstvu, je potekal pod taktirko skrajne desničarske organizacije Heimatsdiensta in je ogrozil proces sožitja na Koroškem. Čeprav je bil referendum z moralnega stališča poraz nacionalističnih sil, je s formalno-pravnega stališča uspel, med drugim tudi zato, ker je bil predmet medstrankarskega predvolilnega barantanja preko hrbita manjšine, in zato lahko pričakujemo parlamentarno razpravo o ukinitvi oziroma reviziji omenjenega zakona. Kljub zagotovitvi avstrijske vlade, da se to ne bo zgodilo, je bojazen upravičena, saj dosedanjí razvoj dogodkov kaže na veliko nedoslednost oblasti in neupoštevanje stališča naprednih demokratičnih sil Avstrije, ki so obsodile referendum.

V Italiji pa nikakor ne steče postopek sprejemanja zakona o globalni zaščiti manjšine. Še več. Zadnje čase so se stopnjevali pritiski lokalnih oblasti in desničarjev na manjšino.

Zato je slovenska narodnostna skupnost v odporu pritiskom in širjenju lažnih informacij o dejanskih zahtevah manjšine, odpravila nekatera notranja soglasja in je svojo enotnost in odločnost, da ne popušča več, pokazala na nekaj zadnjih zborovanjih in v akcijah v zvezi s šolskimi prostori, uporabe slovenskega jezika in dvojezičnih napisov.

Na sestanku komisije so ugotovili, da je treba še naprej stati ob strani manjšini in njenim zahtevam, ki jim nihče ne more očitati, da so nerealne in pretirane. Njihov problem mora biti navzoč pri srečanjih s predstavniki družbenopolitičnega življenja obeh sosednjih držav prav tako pa je treba zagotoviti moralno in materialno podporo, kot tudi še bolj poglobiti kulturne stike matičnega naroda in manjšine. Pri tem je treba sodelovati z naprednimi političnimi silami v Italiji in Avstriji, komisija pa je predlagala, naj skupščina SR Slovenije nameni temu problemu del e-nega izmed svojih zasedanj v prihodnjem letu, na katerem bi celovito in podrobno seznanili delegate z razmerami, v katerih se je znašla manjšina ter poiskali nove možnosti pomoči.

MARKO OBLAK

ZORAN SENKOVIČ

Gospodarstveniki ob svetovni gospodarski krizi

Pred globoko krizo, ali novim razcvetom?

V trenutku, ko se cena dolarja nevzdržno dviga in spravlja v obup vse tiste, ki so od ameriške valute v veliki meri odvisni, se mnogi sprašujejo, ali ne bo to privedlo do svetovne gospodarske krize. Sami ekonomisti si niso enotni: nekateri gledajo v prihodnost zelo pesimistično, drugi pa z zaupanjem napovedujejo nov razcvet svetovnega gospodarstva (seveda so tu mišljene industrijsko razvite države). Med optimiste spadajo tudi tisti ekonomisti, ki verjamejo v ciklično nihanje svetovnega gospodarstva.

Ti trdijo v bistvu naslednje: na podlagi analize svetovnega gospodarstva od industrijske revolucije dalje, je opaziti, da obstajajo v ekonomiji ciklična obdobja, ki trajajo približno petdeset let. Te ciklese lahko razdelimo v 4 obdobja: obdobje gospodarske rasti, obdobje gospodarskega razcveta, obdobje gospodarske recesije in obdobje gospodarske depresije. Znani ekonomist Schumpeter je tako »valovanje« razlagal takole: rast in razcvet gospodarstva dovoljujejo tehnološke inovacije; recesija in depresija pa sta odvisni od dejstva, da take inovacije s časom zastarijo, a jih podjetja ne zamenjajo pravočasno z novimi. S časom pa se pojavijo

druge inovacije, ki dajo novega zagona gospodarstvu. Ta dejstva je podkrepil z zgodovinskimi dokazi: v obdobju industrijske revolucije v drugi polovici 18. stoletja so izumili parni stroj, tekstilne stroje in sodobne načine za pridobivanje jekla; drugi razcvet je svetovna ekonomija doživela, ko so, po letu 1835 po celem svetu pričeli graditi železniške proge, uveljavile pa so se tudi ladje s parnim pogonom; v tretjem ciklusu, ki je svoj višek dosegel tik pred prvo svetovno vojno, so izumili elektriko, telefon, telegraf in avtomobil in postavili temelje sodobni kemijski industriji; četrto »zlato« obdobje se je zaključilo okrog leta 1965, zanj pa je bil značilen razvoj petrolejske industrije, letalskega prevoza, farmacevtike in elektrike.

Po letu 1965 je sledilo obdobje recesije, s petrolejsko krizo leta 1973 pa obdobje depresije svetovnega gospodarstva. Če bo vse šlo po predvidevanjih, nas sedaj čaka obdobje rasti svetovnega gospodarstva: za to naj bi bil dokaz uveljavitev nuklearne energije, razvoj telekomunikacijskih sredstev in mikroelektronike ter odkritja na področju biotehnologije.

Seveda pa se obdobje rasti ne bo pričelo,

po mnenju ekonomistov, ki zagovarjajo to teorijo, istočasno po celem svetu. Najprej bodo na vrsti Združene države Amerike, nato Japonska. Zahodna Evropa bo pri tem nekoliko zaostala, predvsem zato, ker ne bo mogla izkoristiti potenciala starih, »bolnih« industrij, ki so jih evropske države s podporami obdržale pri življenju, medtem ko bi morale, po ekonomski logiki, propasti. Še v manjši meri naj bi se z inovacijami okoristile države v razvoju, ki dobesedno plavajo v dolgovih. A tudi v tem pogledu so nekateri precej optimisti. Nizozemski ekonomist Van Duijn je mnenja, da je povezava med ekonomijami vseh svetovnih držav že tako tesna, da bo gospodarski razvoj v ZDA nujno prinesel blagodejne učinke prav po celem svetu.

Se nam torej obeta rožnato obdobje približno tridesetih let? Ekonomisti, ki so zaverovani v teorijo valovanja ekonomskih ciklusov, so v to prepričani in v dokaz navajajo tudi zmanjšanje inflacije in povečanje notranjega bruto proizvoda v zadnjih letih v vseh industrializiranih državah. Razvoj dogodkov v svetovnem gospodarstvu bo to teorijo potrdil ali ovrgel.

V soboto v Velikem Korinju pri Grosuplju Slovesno odkritje spomenika padlim tržaškim garibaldincem

TRST — V Velikem Korinju blizu Grosuplja bo v soboto slavnostni dan. Odkrili bodo namreč spomenik na kraju, kjer je med 17. in 21. oktobrom 1944 žrtvovalo svoja življenja 33 partizanov, ko so poskušali odbiti nacistično ofenzivo. Ta spomenik 33 borcem četrtega bataljona 14. udarne garibaldinske brigade »Trieste« je predvsem opomin za sožitje med narodi, saj je bila večina padlih v tej bitki Italijanov.

Spomenik je postavila Zveza združenih borcev NOV iz Grosuplja ter goriški pokrajinski odbor VZPI - ANPI. Na slavnosti bodo nastopili pevski zbor iz Dobrodo, ženski pevski zbor iz Grosuplja ter godba na piha-

la iz Ljubljane.

Slavnosti se bosta med drugimi udeležila tudi vsedržavni predsednik VZPI - ANPI Arrigo Boldrini ter podpredsednik skupščine SR Slovenije Jože Šušmelj. Člani častnega odbora pa so med drugimi predsednik deželnega odbora F-JK Comelli, predsednik deželnega sveta Vinicio Turello, parlamentarci Arnaldo Baracetti, Nereo Battello, Antonio Cuffaro, Francesco De Carli ter še mnogi drugi.

Na slavnosti se bo podalo kar osem avtobusov iz Tržača ter še avtobusa iz Trsta in Nabrežine, ki bodo v Veliki Korinji popeljali bivše borce, člane VZPI - ANPI pa tudi njihove prijatelje in družinske člane.

Konferenca obmorskih dežel

TRST — V kongresni dvorani tržaške Pomorske postaje se je včeraj pričela konferenca obmorskih perifernih dežel Evropske gospodarske skupnosti, ki jo prireja dežela Furlanija - Julijska krajina. Na zasedanju, ki se bo zaključilo v petek, sodelujejo predstavniki iz 62 dežel ZRN, Danske, Irske, Francije, Italije, Grčije, Portugalske, Španije in Velike Britanije.

Na včerajšnji uradni otvoritvi sta med drugimi spregovorila tudi predsednik deželnega odbora Comelli in tržaški župan Richetti. Predsednik deželne vlade se je v svojem govoru zavzel za večje sodelovanje med vsemi obmorskimi deželami ter v tem sklopu omenil delovno skupnost Alpe-Adria.

Ob Kmetijskih dnevih v Boljuncu

Domžalski gostje obiskali Hranilnico na Opčinah

TRST — Ob priliki Kmetijskih dnevov, ki so bili pred kratkim v Boljuncu, je Hranilnico in posojilnico na Opčinah obiskala tudi skupina članov kmetijskih in obrtnih združenj iz Domžal in okolice. Delegacijo je vodil predsednik Zveze posojilne službe v Ljubljani Demšar, ki je že dalj časa v stiku s predstvom in ravnateljstvom openske banke in se je lani tudi uradno udeležil slovesne proslave njene 75-letnice.

Gostje so se takoj po svojem prihodu na Opčine pred spomenikom poklonili spominu žrtev za svobodo. Ob tej priložnosti sta spregovorila predsednik Hranilnice Pavel Milič in pa domačin Vremec, ki je na kratko prikazal zgodovino Opčin.

Postanek in prostorih openske Hranilnice in posojilnice je bil seveda obvezen, ravnatelj Gantar pa jim je razkazal razne oddelke, opisal uporabo sodobnih bančnih tehnik z računalniki in terminali ter še drugo. Med skromno zakusko, ki je sledila, je predsednik Milič spregovoril o gospodarskih in socialnih razmerah kraških vasi ter še o sodelovanju med tukajšnjimi slovenskimi kmečkimi in obrtnimi posojilnicami in drugimi kreditnimi zavodi in gospodarskimi ustanovami.

Umetniki F-JK v Celovcu

VIDEM — Včeraj so v Celovcu odprli razstavo grafik petih umetnikov iz Furlanije - Julijske krajine, ki nosi naslov »Junge Kunstler aus Friaul« (Mladi umetniki iz F-JK). Razstave, ki bo trajala do 19. oktobra, so udeležujejo Arrigo Buttazoni in Giancarlo Caneva iz Vidma, Mario Di Iorio iz Gorice, Andrea Rosso iz Pordenona, medtem ko bo Trst predstavljal slovenski zamejski umetnik Marjan Kravos.

Razstavo so priredili v okviru kulturnega sodelovanja dežel Alpe-Jadran.

Mladi SSK bodo gostili godbo mladih Nemcev iz Severnega Šlezvika

Za utrditev stikov z nemško manjšino na Danskem

TRST — V dneh od nedeljo, 14. oktobra, do četrta, 18. oktobra, bodo gostje mladinskih sekcij Slovenske skupnosti v Trstu in Gorici člani skoraj 50-članskega glasbenega ansambla mladih Nemcev iz Severnega Šlezvika na Danskem.

Stiki med mladimi zastopniki Slovencev iz naše dežele in Nemcev na Danskem so stari že več let, saj skupno sodelujejo v medmanjšinski

organizaciji FUENS. Ko je bilo leto nazaj na zasedanju te organizacije pred leti v Dragi na vabilo Slovenske skupnosti, so bili zastopani tudi Nemci na Danskem, ki so ravno letos gostili ostale manjšine na mladinskem kongresu FUENS v svojem središču Knivsberg. In ravno v Drago so si želeli mladi Nemci iz Šlezvika, ki so se odločili za gostovanje med nami.

Godba Nemškega mladinskega zdru-

ženja za Severni Šlezvik je priljubljena glasbena skupina tamkajšnje skupnosti, ki šteje le 23.000 pripadnikov, a je družbeno in kulturno precej razgibana in življenjska. Sestavljajo jo fantje in dekleta od 12. do 22. leta. Z njimi pa bo tudi nekaj starejših predstavnikov manjšine, ki jo bomo mogli tako поблиže spoznati.

Skupina bo bivala v Domu v Dra-

gi, kjer bo že v nedeljo, 14. oktobra zvečer, srečanje z našo mladino. V ponedeljek bo obiskala Goriško, kjer bo koncert za slovensko mladino in športno srečanje. V torek bo obisk nekaterih krajev na Tržaškem, ob 20. uri pa bo okrogla miza mladih Nemcev in Slovencev v Slomškovem domu v Bazovici. Končno bo za široko javnost na Tržaškem še koncert in sicer v sredo, 17. oktobra.

Opravljen cenitev škode zadnjega neurja na Obali

KOPER — V vseh treh obalnih občinah so posebne komisije okvirno že ocenile škodo, ki jo je prejšnji ponedeljek povzročilo dveurno divjanje morja in vetra. Po prvih podatkih je škoda za približno poldrugo milijardo dinarjev. Najbolj pa sta bili prizadeti koprski in izolska občina. Visoki valovi so največ škode povzročili v koprski občini, kjer je morje močno načelo pomole v Valdoltri, Ankaranu, starem koprskem pristanišču in varovalne nasipe na stari semedelski vpadnici ter na obalni cesti med Koprom in Izolo. Po ocenah koprške komisije, ki je ugotavljala posledice neurja, je škoda za okoli 810 milijonov dinarjev. Vprašanje pa je, koliko bodo stala dela za popolno sanacijo poškodovanih objektov. Dejstvo je, da bodo morali pristopiti k temeljiti obnovi, saj že manjše neurje bi sedaj še bolj načelo razjedano obalo. Ob stari semedelski vpadnici in ob vseh obalnih cestah med Koprom in Izolo bi morali postaviti tako imenovani skalonet, ki bi zagotavljal po-

polno zaščito pred podivjanim morjem. Poleg na obalnih objektih je v koprski občini neurje povzročilo za približno 45 milijonov dinarjev škode v kmetijstvu, posebej še na grozdju in jesenskem sadju, za okoli 30 milijonov pa je škoda na skladiščni hali Slovenijalesa v koprski luki. Medtem ko je na čolnih, ki so bili privezani v koprskem mandraču, škoda za približno 2,5 milijona dinarjev. Izolska komisija je ocenila, da je neurje v njihovi občini povzročilo za nekaj več kot 570 milijonov škode. Največ na delu obalne ceste, ki spada pod izolsko občino. Približno 5 milijonov škode je prijavil Tozd Ribca, 3,5 milijona škode je bilo na kmetijskih pridelkih in 2,5 milijona v ladjedelnici 2. oktober. Po ocenah luške kapitanije je na čolnih, ki so bili privezani v izolskem mandraču za približno 3,8 milijona dinarjev škode. Po besedah direktorja piranskega komunalnega podjetja Gvida Mavriča, je na njihovih objektih škoda za okoli 55 milijonov dinarjev.

Včeraj na Obali izreden nali

PIRAN — Na meteorološki postaji na Belem križu so nam povedali, da je včeraj od 7. ure jutraj do 16. ure popoldne padlo več kot 30 mm dežja, kar pomeni več kot 30 litrov vode na kvadratni meter. Najhuje je bilo nekaj po 14. uri, ko je v pičlih desetih minutah padlo 20 litrov na kvadratni meter, kar meteorologi že štejejo med obilnejše in izdatne nalive. To se je poznalo tudi na piranskem Tartinijevem trgu, ki ga je danes spet zalila voda. Tokrat ni bilo krivo visoko morje, ampak odtoki, zamašeni še od zadnjega neurja, pred osmimi dnevi.

Poplava je največ težav povzročila avtomobilistom. Delavci komunalnega podjetja bi morali zdaj zaradi nedavnega neurja med drugim tudi dobro očišči vse odtoke. Samo za Tartinijev trg bi potrebovali dva do tri dni. Ta čas pa bi morali biti trg zaprt za ves promet.

B. S.

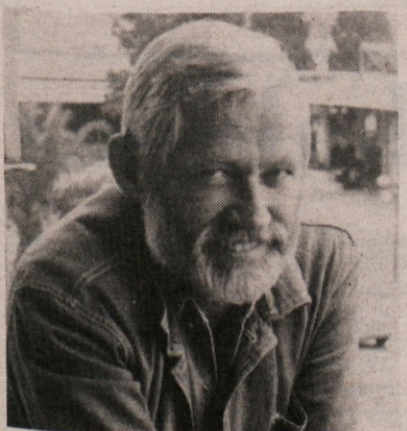
V Izoli naprodaj sveže ribe

IZOLA — Pred dobrim mesecem je v Koprski ulici v Izoli Marino Pogliese odprl zasebno ribarnico in s tem popestril siceršnjo skromno ponudbo rib v najbolj ribiškem mestu Slovenije. Mladi Izolčan zagotavlja, da bo v ribarnici prodajal le sveže ribe, s katerimi ga bosta oskrbovala brata Nevio in Loredano in Drogin Tozd Ribca. Tudi cene svežih rib, ki jih ponuja Pogliese, so nižje kot v koprski ribarnici. Mladi trgovec pa se bo tudi zavzemal, da bi v njegovi ribarnici po dogovoru s sindikalnimi organizacijami, Izolčani ribe kupovali tudi po povsem dostopnih sindikalnih cenah.

IZTOK UMER

Uspeh slovenskega strokovnjaka v mednarodnem merilu

Dr. Jože Štirn o znanosti in praksi...

Dr. Jože Štirn

Dr. Jože Štirn, morskbiolog in varstvenik okolja, redni profesor ljubljanske univerze, širši javnosti bolj znan kot nekdanji predstojnik Morske biološke postaje (sedanjega Morskega raziskovalnega in izobraževalnega centra — MRIC), je že dve leti zdomec. V Južnem Jemenu namreč kot svetovalec Unesca vodi ustanavljanje tamkajšnje nacionalne raziskovalne ustanove za morske vode in morskata bogastva. Nalogo izvaja specializirana organizacija Združenih narodov, finansira pa jo v glavnem Islamska razvojna banka v Džidi (Saudska Arabija). Projekt so začeli uresničevati leta 1977 tako rekoč iz nič, zdaj pa pri njem sodeluje 67 ljudi, ki so doslej porabili več kot štiri milijone dolarjev (ne upoštevamo prispevek jemenske vlade). Veliko besede pri razporejanju sredstev o kakršnih lahko jugoslovanski raziskovalci le sanjajo, ima petdesetletni

znanstvenik iz Portoroža. Njegov osebnostni uspeh pa je obenem tudi eden ne ravno pogostih primerov uveljavitve slovenske znanosti v tujini.

Raziskovalci, ki v Adenu pomagajo ustanavljati prvi jemenski morskbiološki center, so prišli iz različnih koncev sveta. Dograjena je že stavba centra, tu je že tudi knjižnica, samo za raziskovalno opremo so porabili dva milijona dolarjev. Vlada Severnega Jemena pa je poskrbela za nabavo zelo sodobne japonske raziskovalne ladje, na katero so morskbiologi še posebno ponosni. »MRIC česa takega ni nikoli imel,« ob tem pripomi sogovornik, ki pač ne more mimo primerjav z domačimi razmerami.

»Vsako področje pokriva res strokovnjak, s financami se ukvarja finančnik, z arhitekturo arhitekt, in tako naprej. Tako se človeku ni treba ukvarjati z vsem mogočim. Vse je dobro organizirano. Moram reči še to, da v Severnem Jemenu zelo dobro vedo, kaj lahko morje ponudi človeku. To je sicer tudi razumljivo, saj so ribe glavna izvozna dobrina. Šele v zadnjem času so začeli izkoriščati tudi nafto. Rib nalovijo okoli 150 tisoč ton letno, v Adenskem zalivu pa so za povečanje ulova še velikanske možnosti.«

Projekt za novo zgradbo, namenjeno marikulturi, je izdelala arhitekta Milojka Štoviček — Urban iz izolskega Studia, ki je nalogo opravila po naročilu Unesca. Kot pravi sogovornik, so projekt zelo pohvalili.

Dr. Jože Štirn bo ostal v Jemenu še dve do tri leta, do zaključka prve faze ustanavljanja raziskovalne ustanove.

VIKTOR KOGOJ

»Morsko znanost smo vedno skušali usmerjati v dejansko uporabno znanost. Menim, da se v Sloveniji, ki ima tako majhen kos morja, najbrž ne bi smeli ukvarjati z nekimi zelo bazičnimi raziskavami, temveč s stvarnimi, ki jih je treba uresničiti. Gre predvsem za ribištvo, po drugi strani pa tudi za problematiko onesnaževanja morja. Dejansko smo to poskušali vseskozi uveljavljati, vendar pa dokaj neuspešno. V zadnjem času sem v časopisju bral ocene profesorja Miroslava Zeila (predstojnika MRIC, op.p.), ki je kritiziral, da se je MRIC usmeril proč od ribiških raziskovanj, češ da je to pravi pravi zamisel univerze in da univerza to usmeritev podpira. Od sedanjega stanja oziroma tega, da naša morsk znanost ne dela za prakso, je prišlo zaradi nerazumevanja prakse. Nikoli nismo uspeli zbrati sredstev, da bi delali tisto, za kar je morsk znanost v Sloveniji poklicana. Bila pa so sredstva za druge namene, in zdaj je prišlo do tega, da se pojavljajo kritike v smislu: »Tu imamo neki inštitut, ki dela neke superznanstvene raziskave, za ribištvo pa se ne zanima. Ampak za to je krivo ribištvo! Nikoli nismo hoteli ponuditi sredstev za nobeno stvar! Zdaj slišim, da ustanavljajo svoj lastni inštitut...«

...poštenosti razprav... »

»Sorazmerno dobro smo lahko delali le na področju onesnaženja morja. Napravljenih je bilo veliko del, bilo je tudi veliko zelo neposredno in praktično uporabnih rezultatov. Veliko jih je bilo upoštevanih, še več pa ne. Edini primer, ki ga lahko z veseljem navedem, primer, da je praksa dejansko sodelovala z nami in da sploh ni bilo nikoli razprave o tem, ali imamo prav ali ne, ali bomo nekaj napravili ali ne, in tako naprej, je bila — v vsem času, kar pomnim — koprski Luka. Luka je stoodstotno spoštovala mnenja ekologov in ni študij samo naročala, temveč jih tudi plačala in izvedla. Veliko prahu se je dvigovalo ob teh mestnih kanalizacijah, stvareh, ki še vedno niso rešene, in če se bo tako nadaljevalo, nikoli ne bodo rešene (mišljena je polemika o koprskem kanalizacijskem sistemu, ki jo je v javnosti

sporočil dr. Štirn z objavo svojega prispevka v Primorskih novicah, op.p.). Pri teh stvareh izpade, kot da si idiot, ker se pač ne pogovarjamo pošteno. Začne se pač takšna razprava: »Ali je to res dober strokovnjak?«, »Ali je to verjetno?«, in tako naprej... Saj mi vendar ne more neki ekonomist govoriti, ali so moji rezultati verjetni ali ne! Jaz tudi ne dvomim v njegove! S tem se prikriva nemoč tistega, ki bi moral ta sredstva vložiti...«

...smešnih stvareh in krizi... »

»Morska biološka postaja v Portorožu je zagotovo izpolnila svojo funkcijo, je pa v zadnjem času začela v določeno krizo, deloma zaradi notranjih napak, precej pa tudi zaradi sistema. Človek se včasih vpraša, kdo je pri nas dejansko uporabnik in kdo ve, koga naj bi uporabljal... Dogajajo se prav smešne stvari. Tak primer je naša školjkarstvo. Mi smo te tehnologije že zdavnaj poznali, jih obvladali, in tako naprej. Dobesedno sili smo v prakso, da bi se kaj premaknili. Pa se ni nič. Zdaj pa je to prišlo okoli vogala, in tvoj sosed (mišljena je Droga, ki ima upravno stavbo v neposredni bližini MRIC, op.p.) išče nasvete in tehnologijo pri Italijanih — stvari, ki smo včasih Italijane mi učili. Eden najbolj priznanih italijanskih školjkarjev, Mario Busani, avtor pred kratkim izdane knjige o tehniki školjkarstva, je bil naš študent! Pri nas je bil v okviru študijske izmenjave med Jugoslavijo in Italijo, in pri nas se je učil, kako se gojijo školjke! — To so stvari, ki jih sicer nisem razumel. No dobro je to, da se je sploh kaj premaknilo... Če ne bi bilo tega zidu med prakso in znanostjo, bi lahko v marsikateri stvari, tudi z našega področja, prednjačili. V marsičem smo bili krepko pred Italijani, zdaj pa... jasno, raziskovalna ustanova je raziskovalna ustanova in neke stvari ne more pripeljati čisto do končne uresničitve. To tudi ni naša naloga. Tu vmes očito nekaj manjka, in verjetno bo treba nekoč premisliti, kako naprej. Mislim, da je tudi v ostalih panogah znanosti huda kriza. Ne verjamem, da gre samo za denar. Gre za nekatere bistvene nesporazume...«

Skupen poseg predstavnikov staršev vseh slovenskih šol v tržaški občini Na srečanju na občini so starši zahtevali zagotovila za rešitev stiske na Katinari

Globoko nezaupanje v občinsko oblast, razočaranje in nemoč je bilo razbrati na obrazih katinarskih staršev in predstavnikov staršev vseh slovenskih šol v tržaški občini po včerajšnjem skoraj triurnem srečanju z občinskimi upravitelji, na katerem naj bi dokončno rešili vprašanje prostorske stiske na osnovni šoli Fran Milčinski in na oddelku nižje srednje šole Sv. Ciril in Metod na Katinari. Na sestanku so občinski možje ponovili že znani predlog o pregraditvi ene od učilnic slovenske nižje srednje šole, kar sploh ne zadovoljuje katinarskih staršev. Ker drugih rešitev za letošnje šolsko leto po mnenju občinskih upraviteljev sploh ni, so slovenski starši ob koncu sestanka sprejeli na znanje to možnost; upraviteljem so povedali, da bodo privolili v tako začasno rešitev, a le pod pogojem, da se bo občinska uprava obvezala za celovit pregled položaja v šolskih poslopih na Katinari še pred začetkom prihodnjega šolskega leta in dobila za obe slovenski šoli tako dokončno rešitev, ki ne bi bila slabša od položaja na katinarskih šolah v letu 1984, ko sta bili šoli vključeni v seznam zaščitenejših manjšinskih šol v Londonskem memorandumu. Ta-

krat je imel vsak razred obeh šol primerno učilnico, italijanska šola pa je razpolagala z enim učnim prostorom.

Že sam začetek včerajšnjega sestanka na občini ni bil kdovekak spodbuden. Slovenski starši so zaprosili za srečanje s tržaškim županom, zna-

šli pa so se pred odbornikom za šolstvo Vattovanjem in odbornikom za javna dela Barijem ter občinskimi tehnikami. Po besedah odborника za šolstvo je bil župan nujno zaseden na nekem drugem sestanku.

Vattovani je staršem že spet iznesel star predlog o pregraditvi ene od

učilnic nižje srednje šole. Ta dela naj bi se po mnenju tehnikov zavlekla kar cel mesec, saj bi morali poleg pregraditve urediti še nov vhod in električno napeljavo. Starši so ta predlog že ob obisku Vattovanja na katinarskih šolah zavrnili. Že spet so mu predložili, da sta obe šoli zaščiteni po Londonskem memorandumu in da se nahajata sedaj v mnogo slabšem položaju kot pred tridesetimi leti.

V razpravo je posegel tudi ravnatelj italijanskega didaktičnega ravnateljstva Magi, ki je obrazložil položaj na italijanskih šolah (dve večrazrednici in en razred za skupnih 27 učencev). Omenil je, da bo šola na Melari dobila prihodnje šolsko leto pet novih učilnic, s čimer bi bilo lažje poiskati primernejše rešitve, in poudaril pripravljenost italijanskih staršev, da zapusti en italijanski razred poslopje v Ul. Marchesetti in se preseli v bivšo policijsko kasarno.

Predstavniki slovenskih staršev so se domenili, da se popoldne vrnejo na občino, da bi izvedeli za zagotovila občinske uprave; zvečer po so se katinarski starši srečali na nižji srednji šoli na Katinari, da bi ocenili dopoldansko srečanje in predlog občinskih upraviteljev.

Šolska refekcija: obsodba CGIL

Šolska refekcija že spet buri duhove. Sindikat CGIL je ostro obsodil sklep občinske uprave o novem načinu plačevanja šolske refekcije, pri čemer očita odborštvu za šolstvo, da je enostransko določilo nove cene posameznih kosil (2.000 lir v otroških vrtcih, 2.500 na osnovnih in nižjih srednjih šolah s celodnevno poukom). Do konca lanskega šolskega leta so plačevali starši mesečni prispevek za šolsko refekcijo, in sicer po raznih dohodkovnih pasovih. Manj premožne družine so plačevale nižji prispevek, premožnejše pa višjega. Nove tarife bi torej spet največ prizadele manj premožne sloje.

Sindikat CGIL je tudi ostro obsodil ukinitve šolske refekcije za šole s podaljšanim urnikom, ki še najbolj prizadene slovenske osnovne šole v škedenju, pri Sv. Ani in na Opčinah, in sklical za jutri ob 18. uri v dvorani Di Vittorio v Ul. Pondeares 8 skupščino prizadetih staršev, na kateri bo govoril prav o teh vprašanjih.

Zasedanje etologov

Skoraj stoletdeset strokovnjakov se bo od danes do petka na tržaški univerzi udeležilo 10. zasedanja italijanske družbe za etologijo, se pravi vede, ki preučuje navade in način življenja živali. Poročila o raznih vidikih etologije bodo imeli nekateri italijanski izvedenci, kot so Danilo Mainardi, Leo Pardi in Floriano Papi.

Okrnjen pouk v občinskem otroškem vrtcu v Slovenskem dijaškem domu

Začetek letošnjega šolskega leta res ni bil ugoden za slovenske šole in vrtce. Po prostorski stiski na katinarskih šolah se je v začetku tega tedna znašel v hudih težavah tudi slovenski občinski otroški vrtec v Slovenskem dijaškem domu, pri čemer ima že spet prste vmes tržaška občinska uprava.

Tržaški župan je izdal sklep, s katerim v bistvu ukinja suplence v občinskih vrtcih, češ da občina nima denarja za plačevanje suplentov. V primeru bolezni ene od dveh vzgojiteljic bi ostal pouk v teh vrtcih nujno okrnjen, ker oboje vzgojiteljice ne bi zamenjala suplentka, kot je to veljalo do letos.

To se je pripetilo v vrtcu v Slovenskem dijaškem domu. Ena od dveh vzgojiteljic v tem vrtcu je pred časom zbolela. Odsotnost vse do tega tedna ni povzročala velikih težav, saj je imel vrtec le dopoldanski pouk; za otroke je lahko primerno skrbela druga vzgojiteljica.

V ponedeljek so uvedli v vrtcih in celodnevni šolah v tržaški občini šolsko refekcijo. S tem se je tudi nadaljeval urnik v vrtcih do 16.30. S popolnim urnikom pa je nujno potrebna prisotnost dveh vzgojiteljic v vrtcu. Županov sklep o ukinitvi suplenc v otroških vrtcih je preprečil možnost, da bi slovenski vrtec dobil suplentko. Brez suplentke pa je onemogočeno normalno delovanje vrtca. Otroci so

bili tako v ponedeljek in včeraj prisiljeni zapustiti vrtce ob 12.30.

Sindikalne organizacije, svetovalska skupnost KPI v tržaškem občinskem svetu in koordinacijski odbor za otroške vrtce so že včeraj ostro obsodili županov sklep, ki hudo prizadene italijanske in slovenske starše, in zahtevali, naj ga pristojne oblasti preklicajo. O tem vprašanju bo danes govoril na sestanku koordinacijskega odbora za otroške vrtce, ki bo ob 18. uri v Ul. Toro 12 (1. nadstropje).

Sestanek nabrežinske občinske koalicije

V ponedeljek zvečer so se v Nabrežini sestali predstavniki občinskih sekcij PSI, Slovenske skupnosti in KPI in nadaljevali razpravo o izvolitvi novega devinske - nabrežinskega župana. Srečanja so se udeležili tudi pokrajinski tajniki treh strank. Delegacije KPI, SSK in PSI so izrekli priznanje občinskemu odboru, ki je v tej prehodni fazi v celoti zajamčil upravnost dejavnost v občini in poverilo svojim predstavnikom, da na prihodnji odborovi seji skličejo zasedanje občinskega sveta. Predstavniki KPI, SSK in PSI se bodo spet sestali v ponedeljek.

Pri Trebčah ustrelili velikega merjasca

Ko je pred par tedni prišla v našo redakcijo vest, da se po pobočju Globojnerja nad Draščo podvijo divji prašiči, smo menili, da gre samo za šalo. Tudi šop dolgih temnih kocin, ki naj bi jih Padričarji prinesli iz merjaščevega brloga v borovi goščavi pod razglednim stolpom Alice v podkrepitve vesti, je le malokoga prepričala, da se je prašičja divjad naselila v sami neposredni bližini mesta.

Očitno pa ni šlo za šalo. Divji prašiči so se res pripodili v naše gozdove. Neizpodbiten dokaz je gornja slika, posneta včeraj zjutraj v Treb-

čah. Sto dvajset kilogramov težak merjasec je v ponedeljek zvečer končal svojo življenjsko pot na trebenski gmajni, potem ko ga je že prej obsodil na smrt Pokrajinski odbor za lov. Ob za naše kraje nenavadni lovski trofeji vidimo lovca Livia Penka, ki se mu je menda prvič v povojni zgodovini našega področja nasmehnila takšna lovska sreča.

Pred trebensko domačijo, kjer so trofejo razobesili, včeraj ni manjkalo radovednežev. Presenečenju, ki ga ustvarja takšen dogodek, pa je treba dodati tudi presenečenje ob dejstvu, da se je v tržaški pokrajini for-

malno odprl lov na divjega prašiča, kar je prav gotovo zanimiva novost. To dokazuje, da so pokrajinski odbor za lov in lovske družine že dalj časa seznanjene z obstojem divjega prašiča na našem področju. Odkod so se živali pripodile v naše kraje, ni še točno preverjeno. Možno je, da so prišle iz notranjosti Slovenije, nekateri pa pravijo, da so pred par leti zbežale iz nekega zasebnega hleva. Ugotovljeno je vsekakor, da se pri nas v prostosti že razmnožujejo. Kocine, ki so jih Padričarji prinesli v našo redakcijo, so bile dejansko iz brloga, v katerem so se izvalili mladiči divjega prašiča.

Zaenkrat lovski odbor še ni ugotovil, da bi divji prašiči povzročili kakšno škodo na našem teritoriju. Kljub temu pa je po daljši razpravi izdal odlok, da se s 1. septembrom odpre lov na merjasca. Kot vidimo, ni bilo treba dolgo čakati, da je žival padla pod lovskimi strelci. Pripetilo se je na pobočju trebenskega hriba, nekje med Bani in Henriquezovim vojnim muzejem.

Kaj bodo sedaj z nenavadno trofejo? Predvsem bo moral žival pregledati živinovozdravnik, potem pa bo vzhodnokraška lovska družina odločala, kako in kaj. Poštena lovska večerja bo prav gotovo obvezen akt v počastitev neobičajnega lovskega dogodka.

Gradivo za Krajevni leksikon Slovencev v Italiji

Po požigu vasi ostala le kraška »kaluna«

Slivno

(Drugi del)

Po vojni l. 1919 je bila ustanovljena v Slivnem šola, ki so jo obiskovali tudi prečenski otroci. Prej so otroci obiskovali šempolajsko šolo. Sedanje šolsko poslopje je bilo dograjeno leta 1976. Podružnična cerkev sv. Magdalene je bila posvečena l. 1820. Med prvo vojno je bila poškodovana, kasneje pa so jo obnovili. Okrog nje je pokopališče, v glavni steni pa sta vgrajena kipa sv. Blaža in sv. Silvestra. Pil na cestnem križišču je dal postaviti prejšnji župnik Stanko Žerjal.

Prebivalstvo je v glavnem stalno in ni beležiti večjih odselitvev oz. priselitvev. Zlasti med obema vojnima pa so se nekateri vaščani odselili v Argentino, a so se pozneje povečini vrnili. V kraju je obstajalo nekoč več društev: Pevski zbor Soko!, Ljudski oder, Godbeno društvo in Športno društvo. Danes sodelujejo pevci iz Slivnega v zborih Igo Gruden v Nabrežini in Fantje izpod Grmade v Devinu, godci pa pri godbi na pihala v Nabrežini.

Vaščani so aktivno sodelovali v NOB. Veliko moških je bilo odpeljanih na prisilno delo v Nemčijo ali v taborišča. 11 vaščanov je padlo v partizanih. V vasi je spominska

plošča, postavljena leta 1975 ob proslavi 30. obletnice osvoboditve.

Jugovzhodno od vasi sta dve prazgodovinski gradišči: na Cerovcu in na Gradcu. Slednje je deloma ohranjeno in poimenovano po C. Marchesettiju, enem izmed prvih raziskovalcev kaštelirjev na Tržaškem. V tem gradišču so znanstveniki z radiokarbonsko metodo analizirali ostanke ognjišča in ugotovili, da so tam kurili ogenj približno 1450 let pred n.š. Nad vasjo se še poznajo sledovi rimske ceste, ki je bila speljana iz Tržiča preko Šempolaja na Kranjsko.

Od tod sta doma msgr. Albert Metlikovec (1920-1982), častni doktor teološke fakultete v Ljubljani, strokovnjak v katehezi in Alojz Milič (r. 1932), igralec pri Slovenskem stalnem gledališču v Trstu. Tu se je rodil in preživel zgodnje otroštvo dr. Teodor (Dorče) Sardoč (r. 1898), politični delavec, obsojen na drugem tržaškem procesu l. 1941 na dosmrtno ječo.

Pogosti priimki so: Marušič, Kralj, Mokole, Žužek, Sardoč, Peric, Fabjan.

Vižovlje

V Vižovljah, vižovski, Vižovci, it. Visogliano, 1981: 214 preb. Sseljan - 0,8

km, fara Mavhinje 1,5 km, občina Nabrežina - 4,5 km, Trst 18 km. Nadmorska višina 120 m. Naselje stoji na položnem pobočju Hriba (184 m) in Vranjeka (157 m) ter obsega Gorenji in Dolenji konec. Hiše starega in novega dela imajo gručasto razporeditev; okrog 30 novih hiš si sledi približno 600 m daleč ob cesti proti Mavhinjam, precej novih hiš so zgradili tudi na vzhodni strani vasi na Brdicah, kjer je bil prej večji Blažinov pašnik. Skozi naselje drži pokrajinska cesta Sseljan - Mavhinje, s katere se tu odcepi pot v Cerovlje in pešpot do Slivnega.

Naselje obdaja kamnita kraška gmajna, ki je poraščena z grmičevjem in različnim drevjem (brin, ruj, rešljika, koprivovec, dren, navadna smrdljivka, javor, jesen, črni gaber, hrast). Ker rabi les le redkim za kurjavo, se je rastlinje precej razraslo. Le na severni strani so še pašniki, medtem ko so proti Cerovjam (Poljane) obdelane nekatere njive, kjer pridelujejo nekaj krompirja, zelja in repe za kisanje, sicer pa so tu manjši trtni nasadi. Večje vinograde imata edino dva kmeta, ki se sicer ukvarjata z živinorejo. Domala imajo pa vse hiše zelenjavni vrt in sadno drevje (češnje, breskve, hruške, češplje, figovci) za domače potrebe. Oljke in mandeljnov-

ce v okolici vasi je leta 1920 uničila huda zima.

Vodovod je speljan iz Štivana. Pred zadnjo vojno, ko ga še ni bilo, so imeli na voljo kapnico, živino pa so napajali v Sseljanu Na kaliču, ki so ga zasuli. Večina hiš je enostanovanjskih in enonadstropnih. Stari del vasi, ki so ga nacifašisti 16. avgusta 1944 požgali, je bil takoj po osvoboditvi dograjen, nekateri domačini pa so si začeli graditi nove hiše v smeri proti Mavhinjam. Tu in na vzhodni strani vasi so se pridružile še hiše priseljencev. Kmečkih gospodarskih posojil je le dveje: eno od teh je ohranilo še staro zunanjo strukturo, drugo pa je zgrajeno po sodobnih kriterijih. V naselju sta dve gostilni, od katerih ena s prenočišči, ter bife ob železniški postaji. Po požigu vasi je ostala le kraška »kaluna« pred domačijo Jožefa Kravanja.

Med zadnjo vojno je bilo zaradi sodelovanja z OF mnogo vaščanov deportiranih, eden je umrl v Dachau, trije pa so padli. Od aprila pa do požiga vasi je v Vižovljah delovala slovenska osnovna šola, ki je bila ustanovljena na željo in z denarnimi prispevki staršev samih. V vasi je spominska plošča, odkrita leta 1971 v spomin na požig vasi.

Kraj železniške proge je obnovljen pil, posvečen sv. Notburgi. Pred drugo

vojno je obstajal še Ljudski oder (1923). Danes ni tu nobene kulturne dejavnosti in vaščani so vključeni v kulturna in športna društva, ki imajo sedež v Praprotnu ali Devinu.

Vižovlje so nastale v 16. stoletju. Zrasle so na zemljiški posesti devinskih grofov. Konec 19. stoletja je tu bivalo 14 kmečkih družin, ki so se bavile v glavnem z živinorejo. Pred prvo vojno so redili okoli 100 glav goved, zdaj jih je štirikrat manj. Močno je bilo tudi sadjarstvo ter donosen zlasti pridelek mandeljev in orehov. V vasi je bila tudi torklja za stiskanje oljk. Leta 1910 je vas dobila železniško postajo ob progi Trst - Tržič.

Arheološke najdbe so odkrili v Jamih pri Vižovljah. V obeh so izkopali rimske in prazgodovinske ostanke. V Jami pri Vižovljah so na začetku stoletja izkopali prazgodovinske ostaline, ki pa so bile med prvo svetovno vojno uničene, ker je bila jama preurejena v vojaško zaklonišče. Druge najdbe so izkopali nad vasjo v vrtači pod previsno steno, kjer so bili arheofakti iz starejšega paleolitika in kosti nosoroga. Na hribu nad vasjo (Brestovica 157 m) je stala prazgodovinska utrjena naselbina z obodom 160 m.

Stari priimki vaščanov so Gabrovec, Furlan, Legiša, Pipan, Žužek, Kravanja.

Na sinočnji ganljivi in pomenljivi svečanosti v Prebenegu Spoštljiv poklon petim kurirkam ki so dale življenje za svobodo

So obletnice, ki jih naši ljudje ni so in tudi ne bodo nikoli pozabili. Med takšne spada obletnica smrti petih mladih deklet, kurirk Mire Bandi, Slave Grahonja, Anice Parovel, Angele Bandi in Elvire Kocjančič, ki so dale svoje življenje v boju za svobodo, za mir in pravico.

Letos poteka 40 let od njihove tragične smrti. Zato je bila tudi svečanost, ki so jo sinoči pripravili v Prebenegu domačini skupno s sekcijami Vsestržavnega združenja partizanov Italije iz Doline, Mačkolj in Prebenega še pomembnejša ter povezana tako s polaganjem vencev in cvetja pred spomenik padlim v vasi, kot tudi s prireditvijo, ki je zaradi slabega vremena potekala v Srenjski hiši.

Številnim udeležencem, med katerimi so bili predstavniki sekcij Vsestržavnega združenja partizanov Italije iz vasi dolinske občine, Združenja aktivistov osvobodilnega gibanja za tržaško ozemlje in dolinske Občine, je spregovorila v imenu društva »Jože Rapotec« Geni Kozina, ki je pozdravila vse vaščane, kot tudi predstavnike sosednjih društev, ki so se odzvali vabilu na tokratno svečanost, ter poudarila pomen tokratne proslave, s katero so želeli, je dejala, domačini počastiti dan, ki še vedno opozarja na grozote izpred štirih desetletij, tokrat še z večjim poudarkom. »Prepričani smo,« je dejala Geni Kozina, »da je vedno koristno in neizogibno potrebno obujanje ter obnavljanje spominov na nekdanj in še danes teptane vrednote. Takrat je okupator že teptano prebivalstvo še huje prizadel s požigom več stanovanjskih in gospodarskih poslopij. To je bilo leta 1943. Leto kasneje pa so ustrelili na openskem strelišču pet mladih deklet, kurirk iz Prebenega. Glede na vse grozote,« je dejala govornica, »ki so jih naši ljudje preizkusili v dobi druge svetovne vojne in še prej pod fašizmom, želimo, da bi s takimi priložnostmi še bolj utrđili ideje miru in bratstva med narodi, med našimi ljudmi in posebno med mladimi, ki so nam dogodki znani le iz pripovedi starejših.«

Sledila sta govora novinarja Jožeta Korena in pa predsednika sekcije Vsestržavnega združenja partizanov Italije za Prebeneg, Dolino in Mačkolje Dušana Lovrihe. Spomnila sta se 41. obletnice požiga Prebenega in smrti petih kurirk ter dejala, da so hoteli nacisti s temi grozotami ustrahovati prebivalstvo in ga odvračati od njegove aktivne udeležbe v narodnoosvobodilnem gibanju, v katerem so sodelovali, sta dejala, tisti, ki so se s puško v rokah borili v partizanskih edinicah kot vsi ostali, ki so borcev v gozdovih pomagali z zbiranjem orožja, hrane, s skrbjo za ranjence, s prenašanjem pošte in drugega gradiva.

Govorom je sledil prisrčen kulturni program, ki so ga začeli otroci iz Prebenega s krajšim recitalom na temo miru, ki ga je pripravila učiteljica Olenka Nevija. Nato je sledil na-

stop moškega zbora Fran Venturini od Domja s partizansko in borbeno pesmijo. Splet poezij na temo Pesnik v času upornišтва je občuteno povedal igralec Stane Raztresen, ki je nato prečital tudi spomine, ki jih je

na dogodke izpred 40 in 41 let zbrala in sestavila domačinka Geni Kozina. Po svečanosti v Srenjski hiši so udeleženci položili venec pred spomenik padlim v vasi, v času svečanosti pa so v Prebenegu zažgali tudi kres.

Pred spomenikom padlim v Prebenegu

Preverjanje se bo nadaljevalo jutri v Trstu Zastopniki vseh šestih strank potrdili veljavnost sedanje deželne koalicije

Med predstavniki šestih strank deželne večine je še vedno v teku politično - programsko preverjanje; ni tveganja, da se v ponedeljek izreklo tudi deželno vodstvo KD, ki se je zavzelo za čimprejšnjo zaključek preverjanja, da ne bi le-to zaustavilo delovanja deželnih organov.

O poteku preverjanja so stališče zavzeli tudi komunisti; strankino deželno vodstvo je namreč ugotovilo, da se na njem stranke večine sploh ne lotevajo tistih velikih problemov hude krize in velikih sprememb, ki so v teku v FJK, ampak se omejujejo, predvsem KD, le na golo porazdeljevanje notranjih ravnotežij in ureditve in torej le na problem oblasti znotraj iste večine in tistega sistema, ki je bil ustvarjen v letih demokristjanske hegemonije. Odprlo se je preverjanje in že na začetku so njegovi protagonisti potrdili prejšnji program in isto koalicijo, pravi KPI, ki še dodaja, da je treba iskati edino novost v poskusu zamenjave kakšnega človeka ali pa v poskusu vključitve v deželno večino krajevnih sil, ki so v očitnem zatonu, a se jih skuša poziviti kot se dogaja v Trstu s sporazumom med KD in LpT. Po mnenju deželnega vodstva KPI pa je treba odpreti no-

vo fazo v deželnem življenju, ki se mora lotiti resničnih problemov, s katerimi se spoprijema prebivalstvo.

Il Piccolo včeraj ni izšel

Italijanski tržaški dnevnik Il Piccolo včeraj ni izšel zaradi 24-urne stavke, ki so jo oklicali novinarji. V komunikaciji sindikalnega odbora se opozarja na nespoštovanje nekaterih notranjih sporazumov in na stalno odsotnost odgovornega predstavnika upravnega oddelka, ki bi se lotil in rešil številna obstoječa neresena vprašanja. Novinarji poleg tega še čakajo, je rečeno v komunikaciji, na taki založniški načrt, ki bi predvsem zajamčil ohranitev sedanjega produktivnega organika.

Skupščina novinarjev je pooblastila sindikalni odbor, ki se bo jutri sestel s lastniki dnevnika, da lahko v katerem koli trenutku izkoristi štiri dni stavke.

● V škedenjski železarni Terni bo danes od 10. do 11.30 sindikalna skupščina.

Ob napovedanem desetkanju zasebnih radijskih postaj

TUDI RADIO OPČINE SE BORI ZA OBSTOJ

Zasebne radijske postaje, ki so v zadnjih letih dobesedno razgrabile vse razpoložljive frekvence na UKV področju, trepetajo za svoj obstoj. Brezskrbni sen radijcev je zasenčila mora bližnje decembrske konference v Ženevi, na kateri bodo skupšali enkrat za vselej določiti sistem dodajevanja oddajnih valovnih dolžin posameznim radijskim postajam, pri čemer bodo bržda najkrajši konec potegnile prav zasebne radijske postaje, ki jih dokaj neprizadeto trpe le italijanska ustavna določila o svobodi obveščanja in posredovanja informacij. Prenasičenost radijskih signalov, pred katero si nikar ne za-krivajmo oči, namerava italijanska vlada na priporočilo EGS zredčiti z zakonom, ki naj zdesetka zasebne radijske postaje. Temna bodočnost teh ljubiteljskih postaj je na mah pove-zala vse radijske operaterje na Tržaškem, kjer se v pretesnem zračnem prostoru gnetejo in vseprek križajo popevke in reklamni oglasi kakih dvajsetih radijskih postaj: uredniki teh postaj so sredi minulega tedna staknili glave ter se pomenili, kako bi z večjo samokritičnostjo in smislom za pravo mero skrčili do-met oddajnikov ter se odrekli relej-nim postajam.

V zvezi z nastajajočim položajem je

tudi Radio Opčine izdal dvojezično sporočilo, ki so ga včeraj ob 12.50 preko radijskega mostu predvajale vse zasebne radijske postaje v Italiji. V njem zavzema uredništvo te radijske postaje stališče glede napovedanih omejitev. Sporočilo (v slovenskem prevodu) objavljamo v celoti:

»Tudi Radio Opčine, edina zasebna slovenska radijska postaja v tržaški pokrajini, se pridružuje vsedr-žavnemu protestu zasebnih radijskih postaj zoper napovedano skrčenje šte-vila zasebnih oddajnikov. Takšne ukrep nas še posebej ogroža, saj je glavni namen naše radijske postaje dokazati večinskemu narodu živo prisotnost slovenske narodne manjšine v F-JK, posebno v tržaški, goriški in videmski pokrajini, kar bi nekateri radi zanimali. Ob tej priložnosti po-zdravljamo tudi vse slovenske poslušalce.«

Sledi pozdrav v slovenščini: »Ob tej priložnosti posredujemo vsem Slo-vencem, ki sedaj širom Italije poslušajo to oddajo, naš prisrčen pozdrav in vabimo, da tudi s svoje strani podprejo to važno pobudo, ki se za-vzema za dosledno ustavno uveljavitev svobodnega izražanja tudi s po-močjo zasebnih radijskih postaj.«

Sporočilo se zaključuje z zahvalo vsem poslušalcem skupne radijske oddaje ter pobudnikom te zamisli.

Dr. Renzo Piccini generalni direktor Tržaške hranilnice

Novi generalni direktor Tržaške hranilnice (Cassa di risparmio) je s 1. oktobrom postal dr. Renzo Piccini, ki je bil od leta 1977 generalni pod-direktor tega denarnega zavoda. Nasledil je dr. Giordanu Deliseju, ki je zaradi upokojitve po 19 letih zapu-stil hranilnico. Zamenjavo v njenem vodstvu je sklenil upravni svet pred nekaj meseci. Dr. Renzo Piccini se je rodil v Trstu pred skoraj 50 leti; diplomiral je na ekonomski fakulteti, kjer je tudi poučeval kot asistent bančne in profesionalne tehnike. Bil je predsednik Trieste Consult, v Tr-žaško hranilnico pa je vstopil leta 1959.

Dosedanjemu generalnemu direktorju Deliseju se je na zadnji seji u-pravnega sveta za opravljeno delo toplo zahvalil predsednik hranilnice odvetnik Aldo Terpin.

† Dne 2. oktobra nas je za-pustila naša draga

Rosalia Poles roj. Druzina

Pogreb bo danes ob 10.30 iz mrt-vašnice glavne bolnišnice na pokopališče v Repnič.

Žalostno vest sporočajo: mož Antonio, sin Livio, hči Norma, snaha Ondina, zet Claudio, vnuki Alessandro, Massimiliano in Barbara, bratje, se-stra ter drugo sorodstvo.

Trst, 3. oktobra 1984
(Pogrebno podjetje Zimolo)

ZAHVALA

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki so z nami sočustvovali ob izgubi našega draga

Vittoria Cossutte

Posebna zahvala dr. Vitu Lupincu in dr. Francescu Settimu.

Križ, 3. oktobra 1984

(Pogrebno podjetje Zimolo)

ZAHVALA

Ob izgubi naše drage mame in none

Antonije Husu por. Verša

se zahvaljujemo vsem, ki so soču-stvovali z nami ter na katerikoli na-čin počastili njen spomin.

Prosek, Melbourne, 3. oktobra 1984

Štipendije za vajence šle tudi članom SDGZ

Mala in srednja industrijska pod-jetja ter obrtniške delavnice imajo zadnja leta vse več težav pri za-poslovanju vajencev. Pa ne zato, ker teh ne bi bilo dovolj na voljo, am-pak, ker jih preveč stanejo, kakor zatrjujejo podjetniki. V pripravi je sicer deželni zakon, ki predvideva posebne prispevke za vzdrževanje vajencev, ni pa ga mogoče finansi-rati, ker je denarja, kot pravijo, premalo. Vrzel je deloma zapolnila Trgovinska zbornica, ki je včeraj po-delila šestim industrijskim in 14 obrtnim podjetjem tako imenovane štipendije za delo v znesku 1,8 mili-jona lir za vsakih šest mesecev v obdobju treh let. Štipendija, ki se bo od leta do leta postopno nižala, ve-lja samo za novo najete vajence.

Med podjetji, ki so bila deležna zborničnega prispevka, je tudi šest slovenskih, ki so včlanjena v Slo-venskem deželnem gospodarskem združenju: Electra, Angelo Kermec, Corrado Andolšek, Luciano Cergol, Bernardo Sossi in Igor Sossi.

Openski tramvaj že spet vozi

Openski tramvaj bo pričel spet da-nes jutraj brž po sedmih spet redno voziti. Kakor je znano, tramvaj dva dni ni vozil, ker je specializirano o-

sebe moralo opraviti periodični teh-nični pregled vlečnice.

Stališče CGIL o ukrepih za Trst

V zvezi z 220 milijardami lir, ki jih namerava vlada dodeliti razvoju tr-žaškega in goriškega gospodarstva, je včeraj pokrajinsko tajništvo CGIL izdalo tiskovno noto, v kateri izra-ža mnenje, da bo treba ta denar investirati v stvarne posege in ne ga razpršiti, kot se je večkrat zgo-dilo doslej.

Z AVTOM DO SMRTI POVOZIL ŽENSKO

Gianfranco Pumo, rojen 1. 1949 v Palermu in stanujoč v Trstu, Ul. Mu-rat 8, je sinoči s svojim fiatom 128 do smrti povozil 48-letno Bruno De Fontana iz Ul. Lazzaretto Vecchio 9. Zgodilo se je na Nabrežju Grumu-la (v križišču z Ul. Burlo), ne vemo pa, če je nesrečnica prečkala cesto na prehodu za pešce, ki je tam blizu. Zadobila je prelom lobanjske kosti in med drugim zlom leve piščali ter des-ne stegenice, zaradi česar so si zdrav-niki v katinarski bolnišnici pridržali prognozo, dve uri po sprejemu pa je izdihnila.

Pod Katinaro našli rekordno veliko gobo

PRAVA PAŠA ZA OČI

Trideset centimetrov premera in 93 dekagramov teže: tolikšen je kuk-mak, ki ga je v ponedeljek jutraj pobral neke pod velenaseljem Melaro med Rocolom in Katinaro dvanaajstletni Igor Gerdol. Igorja, ki obiskuje oddelk nižje srednje šole sv. Ciril in Metod na Katinari, smo ovekovečili kar v našem uredništvu, kamor je prišel pokazat gobo z očkom Lucianom, naročnikom Primorskega dnevnika, ki stanuje v Ul. Forlanini 9, torej na nekdanji Rocolski cesti. Igor je obenem pobral še drugo, manjšo, vendar vseeno prav lepo gobo iste vrste, ki jo drži v levi roki in ki tehta 35 de-kagramov.

Takšnih kukmakov je v preteklosti bilo pri nas seveda veliko, da pa takšnega dobiš tik nad mestom, je danes skorajda neverjetno, saj so pred-mestje nesmotno zacementirali, navrh pa zijajo vseprek divja odlagališča trdnih, neuničljivih odpadkov.

Pogovor z nabrežinskim kamnosekom Borisom Zidaričem

V kakšnih pogojih živijo in delajo kamnoseki danes?

V občini Devin - Nabrežina je bilo kamnoseštvo od nekdanj ena poglavitnih gospodarskih panog. Kako so živeli in v kakšnih pogojih so delali »ti beli nabrežinski kamnarji« je v svojih pesmih pristno izpričal Igo Gruden. V kakšnih pogojih pa živijo in delajo kamnoseki danes. 2000 let potem, ko so Rimljani odprli prvo kamnolom v Nabrežini? O tem smo se pogovarjali z Borisom Zidaričem, ki vodi z bratom Milošem kamnoseško delavnico v Šempolaju. Naj med drugim povemo, da je tvrdka Zidarič naredila dela za spomenike padlim v Prebenu, Mačkovičah in Zgoniku.

Koliko let se že ukvarjate s tem poklicem?

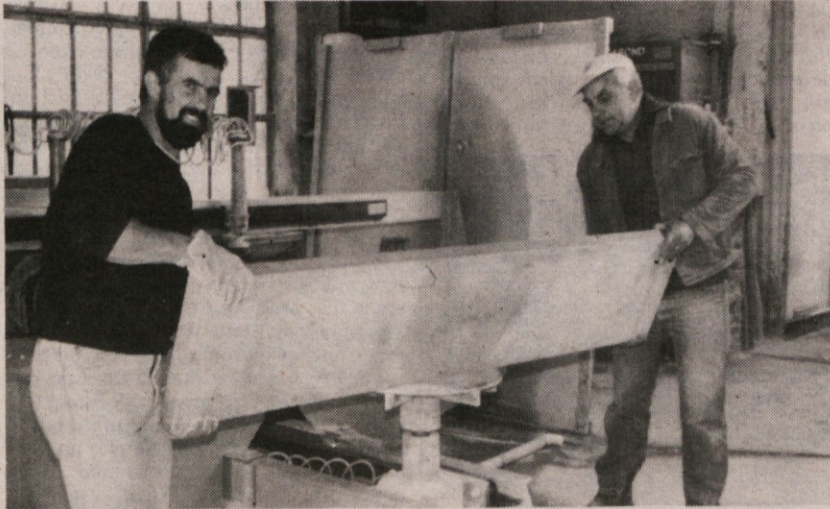
Odkar sem začel s kamnoseštvom, je minilo že petindvajset let. Najprej je tvrdko vodil oče, pred štiriinajstimi leti pa je prepustil vodstvo delavnice meni in bratu.

Kakšna dela pa opravljate?

Predvsem nagrobne spomenike, pa tudi druga dela, kot na primer stopnišča ali kamnite okvire za okna. Danes sta okus in potrebe povsem drugačni kot nekdanj. Ljudje se odločajo predvsem za trše materiale, kot je npr. granit, in zanemarjajo druge, kot sta nabrežinski ali repenski kamen. To pa zaradi tega, ker se granit bolje obnese v novi gradbeni tehniki. Če pa želimo obdelovati granit, se moramo posluževati drugačnih popolnejših strojev. Splošno znano je namreč, da je granit najtrši kamen, tako da ga z navadnimi stroji ne moremo obdelati.

Pred časom je Slovenski deželni zavod za poklicno izobraževanje priredil v Nabrežini tečaj za kamnoseke. Kaj menite o tej pobudi?

Prav gotovo je vse hvale vredna. Škoda, da se je izjalovila. Takšen tečaj bi bil izredno koristen za naše

Brata Miloš in Boris Zidarič v svoji delavnici

vajence. V današnjih pogojih je zaposlitev vajenca precejšen problem za obrtnika. Nakopije mu cel kup skrbi, ki bi jih z delavcem ne imel. Največja skrb so nesreče, ki se nevedčemu vajencu lahko pripetijo v kamnoseški delavnici. Če pa bi imel vajenec za sabo ustrezno šolo, ki bi mu dala osnovne pojme o poklicu, bi se takim nevedčostim lažje izognil in tudi vključevanje vajenca v delovni proces bi hitreje steklo.

Ali imate poklicne stike z drugimi kamnoseki?

Ne, razen osebnih stikov. Dejanjsko je pomanjkanje trdnjših poklicnih vezi precejšnja hiba. Z združenimi moči bi lahko veliko več dosegli. Danes mora namreč vsak obrtnik vložiti veliko denarja v stalno, posodabljanje strojev. Tako se dogaja, da imajo vse manjše delavnice iste stroje, s katerimi ne morejo opraviti veliko dela. Če pa bi se združili v konzorcij, ali kaj podobnega, bi lahko nakupili več vrst

strojev, po katerih bi lahko segel vsak član konzorcija. Tako bi imeli več tehnoloških možnosti in tudi izdatki za nabavo strojev bi bili manjši.

Na kakšne težave pa naletite pri vašem delu?

Predvsem na računovodske težave. Danes je vsak obrtnik prisiljen, da dejansko izbira med pisarno in delavnico. Jaz sem izbral delavnico in sem predal vse računovodske posle Slovenskemu gospodarskemu združenju. Pred časom smo zaradi uvedbe pologa s strani jugoslovanskih oblasti zabeležili znaten padec strank z onstran meje. Danes pa so se stvari izboljšale. Kot sem že prej omenil, nastanejo težave tudi zaradi velikih izdatkov, ki smo jih primorani vlagati v nove stroje, če želimo biti konkurenčni. Kljub vsemu pa so perspektive kamnoseštva dobre in tudi dela ne primanjkuje.

WALTER ŠKERK

včeraj-danes

Danes, SREDA, 3. oktobra
TEREZIJA

Sonce vzide ob 6.06 in zatone ob 17.42
— Dolžina dneva 11.36 — Luna vzide ob 15.21 in zatone ob 23.59.

Jutri, ČETRTEK, 4. oktobra
FRANČISEK

Vreme včeraj: temperatura zraka 17,2 stopinje, zračni tlak 1002,3 mb pada, veter severovzhodnik 12 km na uro, vlaga 85-odstotna, padlo je 12 mm dežja, nebo oblačno, morje razgibano, temperatura morja 20,2 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILI SO SE: Andrea Costantini, Francesco Pellicano, Davide Rizzitelli, Giorgia Tamburini, Thomas Chiurlo, Marco Zelaschi, Martina Zelco, Robert Cunja, Sara Raco, Elisa Colella, Martina Malalan.

UMRLI SO: 59-letni Giuseppe Balbi, 95-letna Antonia Martinuzzi vd. Cioccolanti, 83-letni Vincenzo Mancino, 87-letna Dora Cosulich vd. Matievich, 85-letna Amabilia Foggini, 77-letni Bruno Grisilla, 80-letna Pietra Colombin por. Zerpini, 73-letni Michele D'Amico, 73-letna Lidia Maraspin por. Corro, 84-letna Cecilia Paussa vd. Barillaro, 87-letni Giuseppe Glavina, 80-letna Francesca Kosuta vd. Serra, 60-letni Giovanni Rossanda, 80-letni Elio Marampon, 63-letna Rosalia Druzina por. Poles, 76-letni Giordano Bisia, 81-letna Margherita Villanovich vd. Perini, 87-letni Francesco Lovrinich, 58-letni Aldo Suriani, 75-letni Luigi Giurgevich, 89-letni Ernesto Longaroli, 78-letna Stefania Caputo, 83-letni Andrea Sarini, 71-letni Alvaro Bisiacchi, 84-letna Antonia Vesnaver vd. Radetti, 87-letna Maria Pertot vd. Rebula, 65-letni Carlo Zorretto, 83-letna Giuseppina Zeiller vd. Sigon, 86-letni Bruno Risegari, 80-letna Antonija Husu vd. Verša, 71-letni Cosimo Fiorella, 74-letna Rosa Apollinari, 82-letni Giordano Micheletto.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN

(od 8.30 do 20.30)

Ul. Rossetti 33, Ul. Roma 16, Ul. L. Stock 9, Trg Valmura 11, Prosek, Žavlj.

(od 8.30 do 13.00 in od 16.00 do 20.30)

Trg Goldoni 8, Ul. Belpoggio 4.

NOČNA SLUŽBA LEKARN

(od 20.30 dalje)

Trg Goldoni 8, Ul. Belpoggio 4, Prosek, Žavlj.

LEKARNE V OKOLICI

Boljunc: tel. 228-124, Bazovica: tel. 226-165, Opčine: tel. 211-001, Zgonik: tel. 225-596, Nabrežina: tel. 200-121, Sesljan: tel. 299-197.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA

Nočna služba ob 20. do 8. ure tel. 7761, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

kino

Ariston 17.00, 18.40, 20.20, 22.00 »Oblo-mov«.
Eden 16.30 — 22.00 »Nudo e crudele«. Film za vsakogar.
Fenice 18.00 — 22.15 »Claretta«, Claudia Cardinale.
Excelsior 17.00 — 21.00 »C'era una volta in America«. Režija Sergio Leone. Robert De Niro.
Nazionale Dvorana št. 1 15.30 — 22.15 »Lolita la governante erotica«. Prepovedan mladini pod 18. letom.
Dvorana št. 2 15.30—22.10 »Scuola di polizia«. Dvorana št. 3 15.30 — 22.15 »Casanova - II«. Prepovedan mladini pod 18. letom.
Grattaciolo 17.00 — 22.15 »Conan il distruttore«. Mignon 17.00 — 22.15 »Pink Floyd The Wall«. Aurora 16.30 — 22.00 »I desideri di Angela«. Prepovedan mladini pod 18. letom.
Capitol 17.00, 19.30, 22.00 »All'inseguimento della pietra verde«. Vittorio Veneto 16.00 — 22.00 »Tabo la vetrina del piacere«. Prepovedan mladini pod 18. letom.
Lumiere 16.00 — 22.00 »Animal House«. John Belushi.
Radio 15.30 — 21.30 »Vanessa, porno show«. Prepovedan mladini pod 18. letom.
Alcione 16.00 — 22.00 »Querelle di Brest«. Prepovedan mladini pod 18. letom.

darovi in prispevki

Ob obletnici smrti drugega očeta Angela Tenceja daruje hčerka Marta 20.000 lir za SD Vesna, 20.000 lir za vzdrževanje kriškega spomenika in 20.000 lir za Dom A. Sirk.

V spomin na Cvetka Stefančiča darujeta Grozdana in Herman Sulčić 15.000 lir za kriško godbo »Vesna«.

60-letniki iz Križa se spominjajo umrlih vrstnikov in prispevajo 45.000 lir za vzdrževanje kriškega spomenika padlim.

Prireditve in sporočila kulturnih društev in organizacij

ZSKD sporoča, da bo sestanek za zborovodsko šolo jutri, 4. oktobra, ob 17. uri na šoli Glasbene matice v Ul. R. Manna 29.

SSG vabi na MLADINSKI PLES, ki bo v soboto, 6. t.m., ob 20. uri v baru Kulturnega doma v Trstu. Zastonj.

SKD I. Gruden sporoča, da bo prvi sestanek otroškega pevskega zbora in staršev danes, 3. t.m., ob 17. uri v društvenih prostorih.

SKD Barkovlje, Ul. Cerreto 12, priredi v nedeljo, 7. t.m., popoldne TRADICIONALNI KARAMALNI PRAZNIK ter uprizoritev komedije »Primorske zdrahe«. Vabljeni!

SKD Tabor Opčine - Prosvetni dom - Knjižnica P. Tomažič in tovariši. V petek, 5. oktobra, ob 20. uri vabimo na večer posvečen temi NASE GLEDALIŠČE DANES (Njegova vloga in neresena vprašanja). Srečanja se bodo udeležili prof. Josip Tavčar, ravnatelj in umetniški vodja SSG Miroslav Košuta in člani ansambla SSG. Vab.

KD Primorsko - Mačkolič danes, 3. oktobra, ob 17. uri položilo venec padlim vaščanom na spominsko ploščo v Zazidu.

čestitke

PD Slovenec Boršt - Zabrežec iskreno čestita ROSANI ABRAMI bo uspešno opravljeni maturi.

Iskrene čestitke za današnji NEVENKIN rojstni dan in VESNIN, ki ga je praznovala 21. septembra, jima pošilja starša.

mali oglasi

PRODAM na novo prebarvano Alfa Romeo Alfetto/1600 v odličnem stanju, letnik 1977. Tel. 040/227-179 ob uri kosila.

PRODAM 6 mesecev rabljen štedilnik, primeren tudi za centralno ogrevanje. Telefonirati od 9. do 12. ure na št. 040/212-648.

V CENTRU DOLINE prodam stanovanje, 60 kv. m, v 2-nadstropni hiši s kletjo in 200 kv. m vrta. Tel. 040/64411.

PRODAM Renault 5, letnik 1973, za 700 tisoč lir. Tel. 040/228-390.

PRODAM okrog 700 metrov zazidljivega zemljišča v predmestju Gorice. Telefonirati po 19. uri na 0481-86464.

PRODAM veslo po ugodni ceni. Tel. na št. 228-580.

GROZDJE ZA VINO oddaja Riolino, Zgonik. Tel. 229-331.

OSMICA je odprta v Borštu pri Zaharju.

OSMICO je odprl Miro Žigon, Zgonik 36. **UČITELJICA** suplentka na osnovni šoli, z znanjem italijanščine, slovenščine, angleščine in srbohrvaščine, z opravljenim tipkarskim tečajem, večša uradniškega dela, išče katerokoli zaposlitev v popoldanskih urah. Tel. na št. 818-067 od 15. do 18. ure.

18-LETNO DEKLE išče katerokoli zaposlitev. Tel. 412-543.

PRODAM plavnik, 22 hl. Tel. 200-169.

GOLF GTI/1600 cc, črne barve, letnik 1982 v odličnem stanju prodam. Informacije v večernih urah na tel. št. 0481/991-040.

GORISKO PODJETJE zaposli uradnika/co z znanjem slovenščine. Pisati na upravo Primorskega dnevnika v Gorico pod šifro »Knjigovodja«.

UČITELJICA z večletno prakso nudi pomoč pri učenju ali sprejme katerokoli zaposlitev. Tel. 231-851.

ZLATO, zlate kovance kupi ali ugodno zamenja zlatarna Sosič - Narodna ulica 44, Opčine - Trst.

menjalnica

2. 10. 1984

Ameriški dolar	1.870.—
Kanadski dolar	1.410.—
Črncarski frank	748.—
Danska krona	170.—
Norveška krona	211.—
Švedska krona	216.—
Holandski florint	548.—
Francoski frank	200.—
Belgijski frank	27.50
Funt šterling	2.310.—
Irski šterling	1.900.—
Nemška marka	618.—
Avstrijski šiling	78.50
Portugalski eskudo	11.—
Japonski jen	6.—
Španska pezeta	10.—
Avstralski dolar	1.420.—
Grška dramma	15.—
Debeli dinar	9.—
Drobni dinar	8.50

BANCA DI CREDITO DI TRIESTE
TRŽAŠKA KREDITNA BANKA
S.P.A.
TRST - ULICA FRILZI 19 - 61-446

Slavje kriških petdesetletnikov

Tudi kriški petdesetletniki so se zbrali in skupaj praznovali svoj jubilej. Zbrali so se v gostilni Pri Nacjotu. Tu so jim lanske slavljenice podarili cvetje in jim želeli vse najboljšje. Nato so se udeležili maše, pri kateri jim je zapel domačin, tenorist Karlo Košuta, čigar žena je bila tudi med slavljenici. Obiskali so grobove svojih vrstnikov, ki počivajo na kriškem oz. tržaškem pokopališču. Nato so položili venec pred spomenik padlim v NOB.

S'avnostni dan so preživeli v vselem razpoloženju. Obujali so spomine na otroška leta, mladost, na težka vojna leta. Ves dan jim je stala ob strani domačinka Jole, ki je požrtvovalno vlekla harmoniko in spremljala njihovo petje. V spomin na to srečanje je vsak udeleženec dobil 'epo okrašeno listino, na kateri je skupinska slika s podpismi vseh slavlencev in verzi Košute. S tem so izpričali svojo ljubezen in zvestobo svoji rojstni vasi. Zbrali se bodo spet čez pet let.

razna obvestila

KRUT - Krožek za rekreacijsko udejstvovanje na Tržaškem obvešča vse, ki so se prijavili za plavanje v Strunjanu, da je odhod avtobusa jutri, 4. t.m., ob 14. uri iz Trga Peruginu.

Filatelistični klub Košir sporoča, da bo, kot vsako prvo in tretjo sredo v mesecu, redna seja članov danes, 3. t.m., ob 19. uri na sedežu v Ul. sv. Frančiška 20.

Društvo slovenskih upokojencev v Trstu sporoča, da bo odhod avtobusa za srečanje s sorodnim goriškim društvom v soboto, 6. t.m., ob 10.30 iz Ul. F. Severo, ob začetku Ul. Romagna nasproti sodnijske palače.

Sekcija VZPLANIPI s Proseka in Kontovela obvešča vaščane, da je odbor skupnosti borcev 30. divizije IX. korpusa sklenil postaviti spomenik padlim borcem v Kanalu ob Soči. Ker omenjeni odbor nima zadostnih sredstev za kritje stroškov, je prosil zamejske sekcije bivših partizanov, ki so pripadali brigadam omenjene divizije za pomoč. V ta namen vabimo vse bivše borce, sorodnike padlih in druge vaščane, da prispevajo pri plemeniti nabiralni akciji. Prispevke sprejemajo: za Prosek - Guerino Husu; za Kontovel - Livio Albi in Vida Gerlanec.

TG Galerija

Ul. sv. Frančiška 20 - Trst

Vas vabi danes, 3. t.m., ob 18. uri na srečanje z razstavljalci

ARS COPIANDI

o problemih in perspektivah »copy art«.

Diskusijo vodita MARIA CAMPITELLI in FRANKO VECCHIET

razstave

TG Galerija, Ul. sv. Frančiška 20. Odprta je razstava eksponatov »copy art« ARS COPIANDI.

SKD Tabor Opčine - Prosvetni dom. MAGDA STAREC - TAVČAR razstavlja svoje tapiserije od 7. oktobra. Urnik: ob delavnikih od 17. do 19. ure, ob nedeljah od 10. do 12. ter od 16. do 19. ure.

V galeriji Cartesius bodo v soboto, 6. t.m., ob 18. uri odprli razstavo slikarja Pietra Grassija. Razstava bo odprta do 18. oktobra.

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE V TRSTU

razpisuje

ABONMA ZA SEZONO 1984-85

Vpisovanje abonentov do 10. oktobra od 10. do 12. ure in od 18. do 20. ure pri blagajni Kulturnega doma, Ul. Petronio 4. Dosedanji abonent lahko obnovijo abonma tudi telefonsko do 5. oktobra od 9. do 14. ure. Telefon 734-265.

gledališča

CANKARJEV DOM - LJUBLJANA

Velika dvorana
V petek, 5. oktobra, ob 19.30: Simfonični orkester Slovenske filharmonije - Rumeni abonma.

Okrogla dvorana

V petek, 5. t.m., ob 22. uri: Petkov nočni program K. Marx »Sovražnik ljudstva«.

Srednja dvorana

Jutri, 4. oktobra, od 10. do 13. ure in od 15. do 18. ure: Simpozij ob 80-letnici rojstva S. Kosovele.

Sejna 3.

V petek, 5. t.m., ob 18. do 22. ure: Kugy - TV nadaljevanja v treh delih.

PRIMORSKO DRAMSKO GLEDALIŠČE

Danes, 3. oktobra, ob 20. uri: E. O' Neill — »Dolgega dneva potovanje v noč«. Predstava za abonma sreda - S in izven v gledališki dvorani v Solkanu.

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE - TRST

Slovensko stalno gledališče Vas vabi, da v sezoni 1984-85 ostanete oziroma postanete njegov abonent. Repertoar: A. T. Linhart - TA VESELI DAN ALI MATICEK SE ŽENI, režija J. Babič; I. Hergold - PARACELS (ASKLEPIJU SMO DOLŽNI PETELINA), režija B. Kobal; E. Petrolini - CHICCHIGNOLA, režija M. Uršič; T. Williams - MACKA NA VROČI PLOČEVINASTI STREHI, režija D. Mlakar; D. Jančar - DISIDENT ARNOZ IN NJEGOVI, gostovanje Drame SNG Maribor; I. Pregelj - M. Kmecl - PLEBANUS JOANNES, gostovanje PDG Nova Gorica.

koncerti

VERDI

Operna sezona 1984-85. V četrtek, 18. oktobra, otvoritveni večer z opero »Sampson in Dalila« C. Saint-Saënsa.

Pri blagajni gledališča je v teku vpisovanje novih in obnovitev starih abonmajev.

GROZDJE ZA VINO

SUPERORTOFRUTTICOLO — Trg Cagni 1

(zadnja postaja št. 19) TELEFON 81-03-21

SAMO IZBRANO BELO IN ČRNO GROZDJE

6.00, 6.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 19.00, 21.00 Poročila; 6.45 Prometne informacije; 6.5 Dobro jutro otroci; 7.00 Druga jutranja kronika; 7.50 Iz naših sporedov; 8.05 Pisan svet pravilje in zgodb; 8.30 Izbor iz sredo; 9.05 Glasbena matineja; 10.05 Rezervirano za...; 10.40 Lokalne radijske postaje; 11.05 Ali poznate; 11.35 S pesmijo po Jugoslaviji; 12.10 Veliki zabavni orkestri; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Ob izvirih ljudske glasbene kulture; 13.00 Danes do 13.00 — Iz naših krajev — Iz naših sporedov; 13.30 Od melodije do melodije; 14.05 Veseli napravi; 14.25 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 15.00 Radiodanes - radio jutri; 15.25 Minute za EP; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Vrtljak; 17.00 Studio ob 17.00 - glasba; 18.00 Zborovska glasba v prostoru in času; 18.30 S knjižnega trga; 19.35 Lahko noč, otroci; 19.45 Minute z ansamblom Borisa Franka; 20.00 Zborovska glasba po želji poslušalcev; 20.35 Novi posnetki slovenske violinske glasbe; 21.05 »Tisoč in en večer v operi ob 75-letnici Antona Dermote; 22.15 Informativna oddaja v nemščini in angleščini; 22.25 Iz naših sporedov; 23.00 Zimzelene melodije; 23.05 Literarni nokturno; 23.15 Jazz na vse; 00.05 - 4.30 Nočni program.

Manifestacija bo ob 10.30 na Travniku

V obrambo delovnih mest na Goriškem danes protestni shod vseh slojev

Današnja manifestacija v obrambo goriškega gospodarstva ne sme biti le manifestacija delavstva, ki brani svoj delovni mesta v tovarnah, marveč mora biti skupna manifestacija vsega prebivalstva, vseh slojev, kajti kriza povzroča težave vsem dejavnostim v pokrajini, tudi trgovskim in obrtnim. To je bilo rečeno na sestanku v Trzinu v ponedeljek zvečer. Župani trziškega okoliša so prišli na ta sestanek na povabilo trziškega župana Gina Saccavinija, potem je glavne misli povedal zastopnik tajništva enotne sindikalne zveze Giuliano Bon.

Gospodarski položaj je zares hud. Po podatkih urada za zaposlovanje v Gorici ni še bilo nikdar, od leta 1948 sem toliko ljudi brez dela oziroma v dopolnilni blaginji. Seveda niso sem vsi mladi, ki so komaj končali šolo in ki se niso še vpisali v seznane brezposelnih ker upajo, da bodo dobili delo zaradi poznanstev. Kriza, ki je v prejšnjih letih zajela le de-

lavске sloje, sedaj udarja tudi po drugih dejavnostih. Če ni v hiši denarja ni niti denarja za nakup v trgovinah.

Prav zaradi tega goriška manifestacija ne more biti le v podporo trziški ladjedelnici marveč mora biti skupna akcija vsega prebivalstva v obrambo vseh gospodarskih dejavnosti pri nas. Zato je prav da so v njej angažirane tudi javne uprave, cerkev, gospodarska združenja, trgovci, dijaki. Tako stališče sindikatov so zastopniki krajevnih uprav dobro razumeli, povedali pa so tudi, da se ne smemo več omejit na deklarativne nastope.

Nekateri so menili, tako je dejal Bon, da bi bilo najbrž treba današnjo manifestacijo odpisati ker so v soboto iz Rima prišle vesti, da je vlada dala v finančni zakon za prihodnja tri leta nekaj stotin milijard za tržaško-goriško območje. Zadovoljni smo s to vestjo, je še dejal Bon, vendar mora-

mo tudi ugotoviti kaj bo na tem resničnega in če bodo nakazila prišla nedotaknjena iz dolge razprave v parlamentu, saj so nekateri ki grozijo, da je treba taka in podobna nakazila zmanjšati.

Danes bodo delavci prišli v Gorico s posebnim vlakom, ki odpelje iz Trzica ob 8.10, z avtobusi, ki vozijo na rednih progah, s svojimi vozili. Sindikalna zveza vabi trgovce, da zaprejo svoje trgovine, dijaki pa, da sodelujejo v sprevedu in na shodu. Delavci naj se zberejo pri spominskem parku, odkoder bo odhod spreveda ob 9.45. Shod bo na Travniku ob 10.30. Napovedan je prihod pomembnega sindikalnega funkcionarja. V sprevedu bodo sodelovali župani s prapori občin. Tudi goriški nadškof je obljubil sodelovanje ter dal župnikom navodila, da v nedeljo med mašo preberejo njegovo stališče v prid zaposlovanju na Goriškem.

Tudi letos v Novi Gorici dva koncertna abonmaja

Kulturni dom v Novi Gorici prireja tudi letos bogato in zanimivo glasbeno sezono. Koncertna sezona bo tudi tokrat razdeljena na dva abonmajska ciklusa, ki ju označujeta zeleni in rdeči abonma. Ljubitelji glasbene muze bodo lahko izbirali med orkestralno in vokalno instrumentalno glasbo, glasbo à capella in komorno ter solistično glasbo.

V Novi Gorici se bodo tako v prihodnji sezoni zvrstili vrhunski slovenski ansambl in solisti, gostje iz drugih jugoslovanskih republik ter izvajalci iz tujine. Abonmajsko ponudbo Kulturnega doma bodo popestrili z raznovrstnimi programi izven abonmaja, skupno z ljubljanskim Cankarjevim domom pa bodo skušali tudi novogoriškim ljubiteljem glasbe zagotoviti nekaj izjemnih programov, ki bi bili sicer nedosegljivi.

Vsaka od obeh abonmajskih ponudb obsega po šest koncertov. Program rdečega abonmaja se bo pričel 2. novembra in se bo pričel z gostovanjem Janačkove filharmonije iz Ostrave (ČSSR), ki jo vodi dirigent Otokar Trhlik. Spored naslednjih koncertov je sledeč: 19. novembra Sim-

fonični orkester, zbor in vokalni solisti konservatorija »G. Tartini« iz Trsta, dirigent Stojan Kuret; 17. decembra moški pevski zbor »Srečko Kosovel« iz Ajdovščine, dirigent Klavdij Koloini in mešani pevski zbor »Obala« iz Kopra, dirigent Mirko Slosar; 14. februarja '85 nastop simfonikov RTV Ljubljana, dirigent Anton Nanut (koncert bo neposredno prenašal ljubljanski radio III.); 4. aprila Simfonični orkester Slovenske filharmonije, dirigent G. Lehel; 21. maja pa bo gostoval angleški komorni ansambel London Sinfonietta.

Program zelenega abonmaja obsega letos sledeče koncerte: 15. oktobra pianist Vladimir Krpan; 9. novembra Komorni ansambel Collegium musicum; 3. decembra poljski Kvartet Wilanow iz Varšave; 8. januarja '85 recital sovjetskega pianista Pavla Kogana; 8. marca ansambel Camerata slovenica; 29. aprila pa Trio Arcadia.

Interesenti lahko izbirajo med enim ali drugim abonmajem, lahko pa vpišejo tudi oba po zelo ugodni ceni, z dodatnim popustom za dijake in študente. Za informacije o vpisu abonmajev in poteku sezone naj se zainteresirani obrnejo na upravo Kulturnega doma v Novi Gorici, Lenina 2. tel. 25619, v dopoldanskih urah.

V pokrajinskem svetu razprava o (ne)odprtju slovenske sekcije ITI

Zapleti, pravzaprav bi jih lahko imenovali kar ovire, glede odprtja slovenske sekcije pri Industrijskem tehničnem zavodu ITI v Gorici, so bili predmet dokaj obsežne razprave na ponedeljkovi seji pokrajinskega sveta. Najprej je o tem vprašanju na kratko poročal predsednik pokrajinske uprave, profesor Silvio Cumpeta, ki je dejal, da so v Rimu določeni odpori birokratskega značaja in da si pokrajinska uprava prizadeva za njihovo premostitev. Cumpeta je izrazil tudi prepričanje, da ne bi smelo biti za držkov politične narave ter upanje, da bo zadeva v kratkem ugodno rešena. O vprašanju odprtja slovenske sekcije je govoril tudi socialist Jože Cej. »Težave v Rimu najbrž kažejo na to, da ni mogoče uresničiti niti majhnih korakov na poti priznavanja pravic slovenski narodnosti skupnosti«.

Vendar se je prava razprava razvila šele po interpelaciji komunistične svetovke Aleksandre Devetakove, ki je izrazila presenečenje nad dejstvom, da sta kar dva člana pokrajinskega odbora (predsednik Cumpeta in odbornik Spacapan) v kratkem časovnem razdobju preko tiska smatrala za potrebno seznaniti javnost o težavah, ki se kažejo pri reševanju vprašanja. Devetakova je tudi prebrala prevod pisma, ki ga je odbornik Spacapan poslal Primorskemu dnevniku (objavljeno je bilo 29. septembra) in zahtevala pojasnila, kako je z dejanskim reševanjem vprašanja odprtja slovenske sekcije in če se stališča o tem vprašanju v odboru razhajajo. Na postavljena vprašanja so odgovorili trije. Odbornik

Spacapan, ki je bil v svojem posegu zelo zajedljiv, podpredsednik pokrajinskega odbora Fabbro, kratko in umirjeno, najbrž z namenom, da pogasi ogenj polemike, ki jo je z nekaterimi izjavami in grobimi napadi nedvomno povzročil odbornik za šolstvo. Na kratko je ob koncu posegel tudi predsednik Cumpeta.

Resnici na ljubo je treba zapisati, da je poseg pokrajinskega odbornika za šolstvo vzbudil pri svetovalcih večine in manjšine ter žal, redkih poslušalcih, (med katerimi je bil tudi naš novinar) dokaj čuden, lahko bi rekli mučen občutek. V bistvu je dr. Spacapan potrdil to, kar je že napisal v zgoraj omenjenem pismu: da smo v naših prizadevanjih za doseg pravic sami. »Če se je vprašanje preko poletja, potem ko je kazalo, da ne bo problemov glede odprtja slovenske sekcije, zapletlo, pomeni, da so posredovale vmes sile, ki nasprotujejo odpiranju do manjšine, si je, ki so imele vpliv na zelo visokih mestih«. Spacapan je svoj poseg izrazil tudi za grob napad na komuniste, ki da samo kritizirajo, dejansko pa ničesar ne ukreduje. Napadel je tudi osebno sen. Battela in Gerbčevu, ki sta se zganila le toliko, da sta menda poslala telegram ministrici. Naj ob koncu povemo še to, da smo bili žrtve napada tudi pri Primorskem dnevniku, »Pripis in pojasnilo k mojemu pismu je odraz gónje, ki jo Primorski dnevnik vodi proti meni«.

Ob koncu pa samo še ugotovitev: bila je to razprava, ki je šla povsem mimo bistva vprašanja.

Stališče Slovenske skupnosti o industrijskem zavodu Galilei

Včeraj smo v zvezi s težavami okrog odprtja slovenske sekcije pri zavodu ITI v Gorici prejeli sledeče tiskovno poročilo pokrajinskega tajništva Slovenske skupnosti, ki ga v celoti objavljamo.

»V zvezi s težavami, ki so nastale pri odprtju tehničnega zavoda za Slovence v Gorici, pokrajinsko tajništvo Slovenske skupnosti ugotavlja, da smo pred ponovnim poskusom zavlačevanja rešitve slovenskih problemov, kakršnih smo na žalost v zadnjih časih priča vse pogostejše.

»Slovenska skupnost poudarja, da so se za ta zavod zavzele vse slovenske sile, od Sindikata slovenske šole, do pokrajinskih oblasti, to je odbornika za šolstvo, ter samega predsednika pokrajinske uprave. Ko je po več letih bila zadeva tehnične strani že dokaj urejena, so se v teh dneh, ko bi šola morala začeti, pojavile težave politične narave, ki izvirajo iz

samega vrha državnega aparata.

»Slovenska skupnost ugotavlja, da na žalost predsednik vlade in vsedrjavni tajnik stranke PSI, Craxi, ni še, po vseh zahtevah, sprejel enotne delegacije Slovencev, ki bi mu predložila te in druge naše probleme, kar tudi sedaj negativno vpliva na ta specifičen goriški problem.

»Slovenska skupnost poziva vse sile, naj pokrajinski upravi in posebej pokrajinskemu odborniku za šolstvo, ki je med drugim edini Slovenec v pokrajinskem odboru, da vso možno podporo, da bodo njihova prizadevanja rodila pozitiven rezultat.«

razna obvestila

V župnijskem domu v Štandrežu bo drevi ob 20.30 redni občni zbor slovenskega prosvetnega društva »Štandrež«.

Senatorja Battello in Consoli za ohranitev delovnih mest

Večkrat smo že pisali o položaju v tovarni SAFOG ter o prodaji te tovarne s strani državne industrijske družbe zasebni družbi METELCO. Novi lastniki so na sestanku s sindikatom na deželi zagotovili ohranitev sedanje zaposlitvene ravni. Sedaj pa se ne držijo tega dogovora in sindikat je zaradi tega že protestiral.

Komunistična senatorja Battello in Consoli sta zaradi tega poslala ministru za državne udarje interpelacijo s katero hočeta izvedeti kaj namerava vlada napraviti, da se ohrani dana obljuba o ohranitvi zaposlitvene ravni v tej tovarni, kjer je zaposlena moška delovna sila. To tudi v zvezi z hudo gospodarsko krizo na našem območju.

Dež močno ovira delo trgačev - grozdje pa gnije

Deževje močno ovira trgateg v Goriškem. Ne gre samo za občutno zamudo pri spravilu pridelka. Zaradi visoke stopnje vlage in visokih temperatur je grozdje v zadnjih dneh pričelo močno gniti. Stanje se je izrazito poslabšalo zlasti po padavinah v nedeljo in predvčerajšnjim. Gnoloba se hitro širi zlasti v vinogradih, kjer niso pravočasno opravili zaščitnega škropljenja. Nič čudnega torej, če vinogradniki hitijo s trgatvijo, kljub razmočenim tlom, kljub dežju. Sila kola lomi, pravi star pregovor. Tako smo v ponedeljek dopoldne nekje na Krminskem videli obiralce, ki jih iz vinograda ni pregnal niti gost dež.

Trgateg se je na Goriškem letos pričela s skoraj tritedensko zamudo, v primerjavi s lanskim letom. Krive so menda predvsem neugodne vremenske razmere, nizke temperature spomladi, potem pa daljše deževno obdobje. Položaj pa se je zdaj še bolj zapletel zaradi zelo nestabilnega vremena. Trgateg je tako običajna nekako na pot poti. Za spravilo celotnega pridelka bi potrebovali še dober teden suhega vremena. Če bo ali ne bo sonca, to zdaj niti ni več pomembno, ker nekaj sončnih dni ne bo bistveno vplivalo na stopnjo sladkorja v moštu, ki je letos, kakor ugotavljajo, precej pod povprečjem. Dozorele pa so že tudi rdeče in pozne sorte grozdja. Pomanjkljivosti narave bo treba nadoknaditi s primernim kletarjenjem, da se odjemalcem zagotovi kolikor toliko standarden pridelek, vsaj po kakovosti. Žal pa je količina letos znatno nižja od lanske

predvsem zaradi toče, ki je ponekod uničila tudi 90 odstotkov pridelka in se bodo posledice ujme predvidoma poznale še prihodnje leto. »Še dva do tri dni bi potrebovali za spravilo belih sort«, nam je v ponedeljek povedal ravnatelj zadržne kleti v Krminu. Takoj zatem bodo pričeli odkupovati rdeče sorte, ki imajo manjši delež v celotni proizvodnji. V enem tednu bodo predvidoma prevzeli celoten pridelek svojih članov.

Poti na območju Brd so te dni precej podobne tistim v Vojvodini, ki so zlasti v jeseni, pokrite s plastjo blata, izjemne razmere pa!

Z zaskrbljenostjo pričakujejo izboljšanje vremena zlasti vinogradniki, ki sami pridelujejo in ustekleničijo vino. Z vsakim dnem so prikrajšani za večjo ali manjšo količino grozdja, ki ga

uniči gnoloba. »Predvsem bodo naštrdali tisti, ki niso pravočasno škropili proti gnitju«, nam je dejal Lucijan Vogrič s Klanca v Steverjanu, ki se je spričlo ponujenih cen grozdja raje odločil, da bo ves pridelek tudi letos predelal doma, pa čeprav bo treba posebno skrb posvečati kletarjenju.

Tako kakor Vogrič se v zadnjem času odloča vse več srednjih in tudi malih vinogradnikov. Da prav cene so tiste, ki danes vzbujajo največ zaskrbljenosti, saj, čeprav smo sredi trgateg, še ni povsem jasno, koliko bodo vinogradniki izžili za grozdje. Sicer pa so cene zelo delikatno vprašanje. Če kmetje iz upravičenih razlogov zelo neradi govorijo o tem, so razlogi za molk trgovcev še bolj prepričljivi. Po informacijah iz različ-

nih virov se odkupne cene za kvalitno grozdje z briškega območja sučejo od približno 550 lir za kilogram do 950 (slišati je bilo celo tisoč) lir za zlahtni sauvignon. V teh okvirih nekako naj bi se sklepale pogodbe. Bodo cene zares držale ali ne, to pa je spet drugo vprašanje. Menda se je lani zgodilo, da so se vinogradniki tri mesece po trgatvi morali ponovno pogajati za ceno pridelka!

Tik pred pričetkom trgateg je bilo veliko besedi najemanju sezonskih delavcev, kar naj bi po tolmačenju nekaterih uradov pomenilo zaposlovanje na črno.

Pojav pa je kot kaže, posebno letos, zelo omejen in je torej vprašanje izgubilo na aktualnosti. Večina vinogradnikov se zanaša namreč v glavnem na pomoč družinskih čla-

nov, oziroma se poslužuje raznih oblik izmenjave dela. Po drugi strani pa je treba upoštevati tudi dejstvo, da v Brdih prevladujejo mala in srednja kmetijska posestva in da torej v večini primerov trgateg opravijo z lastnimi silami. Pristojni organi so menda tudi letos prav ob trgatvi — lani je bilo nekaj težav zaradi tega — poostriili nadzorstvo. O kakšnih posebnih ukrepih pa ni slišati.

Trgateg se torej nagiba proti koncu, kdaj se bo zaključila pa je odvisno predvsem od vremena. Ta ugotovitev se nanaša kajpak na vinorodni okoliš pri nas, kajti pri sosedih, v jugoslovanskih Brdih, se trgateg pravzaprav šele pričinja.

Sicer pa se s pravilom pridelka skrb in težave vinogradnikov, zlasti tistih, ki grozdje sami predelajo v vino, ne nehajo. Na to so nas posebej opozorili pri Štekarjevih. Gre za vprašanje uporabe, oziroma odkupa tropin. Zaradi neurejenosti odkupa so cene neprimerno nizke. Skorajda bi se tropine splačalo uporabiti kot gnojilo. Škoda le, da tega ni mogoče brez zapletenega birokratskega postopka in nadzorstva finančne straže, (vk)

DEŽURNA LEKARNA V TRZINU
Centrale, Trg republike 26 - tel. 72341

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
Pontoni e Bassi, Raštel 52 - tel. 83349.

POGREBI
Danes v Gorici: Avgust Škorjanc ob 14.45 iz splošne bolnišnice.

Kje je jesen?

Deževje kar noče in noče prenehati in spravlja vse v slabo voljo. Pravijo, da takega vremena ni bilo od leta 1926, ko so nad to pokrajino stali še hujski in usodnejši oblaki. K sreči so tisti oblaki samo še zgodovinski spomin, čeprav lahko rečemo, da niti danes ni nebo čisto jasno. Kar nas v teh čemernih vremenskih neprilikah lahko razveseljuje, pa je vsekakor kulturni utrip.

Le malokdaj se je z vstopom kolodarske jeseni v naše življenje tako močno zarezal prav kulturni signal, ki izpričuje žilavost, ustvarjalnost, duhovitost, invencijo. Seveda, ni vse zlato kar se sveti in drugače niti ne bi moglo biti. Slabosti in pomanjkljivosti se z isto domovinsko pravico vraščajo v ta obod in ga prepletajo. A vse to je nekako omiljeno in neizbrušeno, v sozvočju pač z znano »zamejsko tradicijo«, kjer različne ideje (v smislu drugačnosti) le težko dobijo državljanstvo.

Dejstvo vendarle je, da se je v zadnjih mesecih uresničilo precej projektov, ki so po svoje obogatili celoten prostor. Tu lahko pomislimo na predstavo »Burkaški misterij«, na številne glasbene prireditve, kabaretne predstave, v zadnjem času na predstavitev novih knjig, razstavno dejavnost pa na še vrsto drugih manifestacij, ki spadajo v širši delokrog kulture. Vsa ta množica dejavnosti je pred očmi našega človeka, je v njegovi zavesti. Kaj pa v zavesti drugih? Kako to odmeva v »enotnem slovenskem kulturnem prostoru«?

Lahko rečemo, da malo ali nič, da je »matični Slovenec« o tem pod vsako kritiko slabo obveščen. Brezbriz-

nost, ki vlada v srčki Slovenije do te problematike je vsekakor nerazumljiva, še več, velikokrat gre za podcenjevanje tistega, kar nastaja izven središča (če lahko sploh govorimo o kakem središču). Naša ustvarjalnost ima že usoden predznak »zamejske«, kar v glavah nekaterih pomeni: Milo in z rosnimi očmi glejmo nanje — zamejce, dobrohotno glejmo na njihovo ustvarjalnost, mi »osrednji Slovenci« pa se moramo itak ubadati z usodnejšimi stvarmi...

To seveda z jesenjo in deževjem nima kaj opraviti, kvečjemu to, da se vprašamo, kje je jesen močnejša!

(mč)

Prvi koncert Glasbenih popoldnevov

Prvi letošnji koncert iz ciklusa Glasbenih popoldnevov, ki jih že vrsto sezon prireja Oddelek za staro glasbo pri Glasbeni matici in sodelovanju s tržaškimi sedežem RAI, je pri občinstvu vzbudil precejšnjo pozornost. Kljub slabemu vremenu, ki je prejšnjo nedeljo pestilo tržaško območje, se je v openskem Prosvetnem domu zbralo lepo število tako slovenskih, kot italijanskih ljubiteljev glasbe. Nedvomno gre tako polnoštevilen odziv pripisati gostom tega prvega srečanja, to je Trobilnemu kvintetu ljubljanske Akademije za glasbo, v sestavi Miran Majcen in Aleš Bolje (trobenti), Boris Dovšak (rog), Dušan Kranjc (pozavna) in Darko Ro-

šker (tuba), ter perkusionistu Giorgio Ceruttiju iz Brescie. Trobilni kvintet se namreč kot zasedba le poredkoma pojavlja na tržaški glasbeni sceni in je zato razumljivo, da vsakokrat vzbudi dokajšnje zanimanje. Ko pa se v tako zasedbo vključijo še tolkala, se zanimanje avtomatično poveča in pridruži se mu še radovednost.

Treba je pa vedeti, da so bili podobni instrumentalni sestavi konec 16. in v teku 17. stoletja nekaj povsem običajnega. In prav poznoresančni in baročni glasbi je bil posvečen koncertni spored, ki je obsegal skladbe Italijana Gabriella, Nemcev Praetoriusa in Scheidta, Angležev Dowlanda, Holborna in Purcella ter sloven-

skega skladatelja Poša.

Če preidemo h kritični oceni nedeljskega koncerta, moramo najprej poudariti, da se je Trobilni kvintet ljubljanske Akademije za glasbo, ki vadi pod vodstvom priznanega slovenskega trobentača Stanka Arnolda, izkazal za homogeno glasbeno skupino. Odlikuje se po ugajenih in bogatih tonih posameznih instrumentov ter po precizni intonaciji. Čeprav so vsi člani kvinteta še študentje, ni preveč, če rečemo, da dosega njihovo igranje že kvalitetno profesionalno raven.

Poglavja zase pa je vreden Giorgio Cerutti, ki je igral na kopije baročnih bobnov lastne izdelave. Ta glasbeni strokovnjak, diplomiran v modernih tolkalih in kontrabasu ter po pred kratkim član orkestra milanske Scale, se danes ukvarja predvsem s poučevanjem in izvajanjem stare glasbe, kot tudi s proučevanjem glasbene paleografije. S svojim nastopom (part je improviziral, kot je bilo takrat v navadi), je v izvedbo vnesel karakteristične elemente baročnega stila in jo bistveno približal originalu. Odločilnost njegovega nastopa je bila očitna zlasti pri drugi točki sporeda (Praetorius), potem ko smo pri prvi (Gabrieli), katero je kvintet zaigral brez spremljave tolkal, zaznali nekoliko ritmičnih netočnosti. Pripombo bi imeli tudi glede samega notnega teksta, saj nekatere premalo stilne priredbe niso dopustile izbire pravega tempa (npr. prepočasna Gagliarda) in primerne ritmične spremljave. Kljub temu pa lahko ocenimo koncert kot zelo pozitiven, kajti le po poglobljenem proučevanju stare glasbe dosežemo kvaliteto, ki nas bo vsestransko zadovoljila.

KA

NATEČAJ ZA IZVIRNO RADIJSKO IGRO

Z oktobrom se tudi na tržaški slovenski radijski postaji »Radio Trst A« pričinja nova kulturno-umetniška sezona, ki bo tako kot doslej razdeljena na tri tromesečja, iztekla pa se bo junija.

Med nove pobude, ki jih gre v tem sklopu zabeležiti, sodi nedvomno RAZPIS deželnega sedeža RAI za Furlanijo-Julijsko krajino ZA IZVIRNE SLOVENSKE RADIJSKE IGRE. Prireditelji natečaja, ki obsega tri kategorije (izvirna radijska igra, izvirna radijska igra za otroke in doraščajočo mladino ter izvirna radijska igra v narečju) si nadejajo, da bi s tem novim razpisom pospešili nadaljnjo rast tovrstne ustvarjalnosti in v slovenskih deželnih oddajah Radia Trst A.

Natečaja se lahko udeležijo avtorji s stalnim bivalščem v Italiji, predložena dela pa morajo biti izvirna in neobjavljena. Oblikovno morajo ustrezati zahtevam radiofonskega medija.

V prosti žanrski obliki naj tematsko posegajo v živo stvarnost današnjega trenutka, izvirne radijske igre za otroke in doraščajočo mladino pa naj ponazarjajo svet otrokove domišljije.

Določene so tudi naslednje nagrade:

a) IZVIRNA RADIJSKA IGRA: prva nagrada 600.000 lir, druga nagrada 450.000 lir, tretja nagrada 300.000 lir;

b) IZVIRNA RADIJSKA IGRA ZA OTROKE IN DORAŠČAJOČO MLADINO: prva nagrada 400.000 lir, druga nagrada 300.000 lir, tretja nagrada 200.000 lir;

c) IZVIRNA RADIJSKA IGRA V NAREČJU: prva nagrada 400.000 lir, druga nagrada 300.000 lir, tretja nagrada 200.000 lir.

Izid natečaja bo objavljen najkasneje do 31. maja 1985, nagrajena dela pa bo postaja Radio Trst A izvedla v lastni produkciji ter jih oddajala od oktobra 1985 dalje. Dela bo ocenjevala posebna 7-članska komisija, ki bo izbrala najboljše prispevke za nagrado ali odkup.

Avtorji morajo poslati svoja dela s priporočeno pošto pošiljko najkasneje do 31. januarja 1985. Interesenti lahko dvignejo izvod pravilnika natečaja na Deželnem sedežu RAI — Slovenski sporedi — Ulica Fabio Severo 7 — Trst.

Retrospektiva o »preroku westerna«

Črna silhueta moža s klobukom, ki si leže podpira glavo je simbol »Dnevov nemega filma«, ki jih organizirajo v Pordenonu. Davidu W. Griffithu in Macku Sennettu se letos pridruži še retrospektiva o Thomasu H. (Harperju) Inceu, »preroku westerna«. Tako je trikotnik Griffith - Sennett - Ince popoln. V določenem obdobju njihovega življenja so se ti trije genialni režiserji-producenti ameriških nemih filmov združili pod eno firmo: Triangle (trikotnik), ki se je delila na Triangle Fine Arts (Griffith), Triangle Keystone (Sennett) in Triangle Kay Bee (Ince). O filmih, ki jih je Ince režiral s to firmo, o tistih (velika večina) od katerih si je lastil režijo, o novem načinu produkcije, ki jo je uvedel, o njegovih slavnih igralcih, o pravilnem vrednotenju delovanja enega izmed najbolj zanimivih pionirjev ameriškega filma debatirajo v Pordenonu od včeraj (festival traja do sobote).

Program, ki je izredno bogat se bo uradno začel danes zjutraj ob 9. uri s predvajanjem osmih Incevih filmov, za skupnih 182 min. Ob 15. in ob 21. uri bodo spet na vrsti triurne predstave retrospektive, tako da si bomo lahko v enem dnevu ogledali približno devet ur filmov, s stalno klavirsko spremljavo tržaškega glasbenika Carla Moserja, ki si je za to priložnost »izmisli« tudi originalno spremljavo. Moser bo počival le v petek in soboto zjutraj, ko bo na vrsti simpozij o Inceu in o

njegovi umetnosti. Tega se bodo udeležili tudi nekateri svetovno znani filmski kritiki in zgodovinarji. Presenečen pa ni še konec. V soboto, 6. oktobra, bodo ob 21. uri vrteli »Nosferatu« F. W. Murnaua in to v spremstvu simfoničnega orkestra. Bo vsedržavna premiera nove kopije enega izmed najlepših nemih filmov nemške šole, ki jo je izrecno preuredil direktor Münchenske kinoteke, Enno Patalas. Glasbena spremljava celotnega orkestra pa spada v tradi-

cijo velikih filmskih gledališč, v dobi, ko je bila filmska umetnost šele na začetku, ko je občinstvo navdušeno polnilo velikanske dvorane, ko so v Ameriki odkrili pusto pokrajino, kjer je zemlja bila tako poceni, da si lahko tako rekoč brezplačno gradil velike studiose, obenem pa snemal celo leto na odprtem zaradi ugodnih vremenskih razmer. Ince & Co. so na tem terenu iz nič ustvarili Hollywood.

EVA FORNAZARIČ

William S. Hart (na sredi) v »The Bargain« T. H. Incea - 1914

V Fanu prikazujejo slovenske filme

FANO — Retrospektiva slovenskega filma je eden od nosilnih stebrov manifestacije »Kino, odpornišvo, mir«, ki se je začela včeraj popoldne v Fanu in ki jo prireja tamkajšnja občinska uprava v sodelovanju z deželo Marke, s pokrajinskim združenjem ANPI, ministrstvom za javno šolstvo in drugimi ustanovami. Pobudo, ki so jo organizirali ob 40-letnici osvoboditve mesta, so otvorili s predvajanjem filma Trst, ki ga je posnel oče slovenske kinematografije France Štiglic.

»Odpornišvo in mir — je zapisal župan Fana Gustavo Manzoni — sta nerazdružljivi temi, ki ju je treba vztrajno poudarjati z vsakim sredstvom zlasti v trenutku negotovosti in zmede kot je čas, v katerem živimo. V italijanski zgodovini je bilo odpornišvo časovno kratek pojav, imelo pa je trajne posledice in še danes mora biti trajni opornik v političnem dogajanju pa tudi v vesti vsakega državljana. Biti mora izhodišča in stična točka za vsestransko rast naše skupnosti, ki si želi pravičnosti, napredka in miru.«

In slovensko kinematografijo, tudi tisto, ki obravnava težavne čase vojne vihere in revolucije, stalno preveva iskrena želja po miru, po napredku, po bolj humanih medčloveških in družbenih odnosih. Prav zaradi tega kot tudi zaradi dejstva, da na tiste čase gledajo nedogmatically in problemsko, so se v Fanu odločili za slovenske filme, izbor katerih je pripravil Sandro Scandolara.

»Ob koncu petdesetih let — je zapisal Scandolara v uvodu v katalog manifestacije — je slovenska kinematografija začela obravnavati vprašanje vojne problemsko. Zakaj ubijanje? Vprašanja, dvomi, ki jih avtorji sicer izražajo včasih banalno in v dramaturško skromni obdelavi, so po eni strani odraz pomembnega preloma z »obveznim triumfalizmom«, po drugi pa odražajo napor povezave s temami, ki so jih obravnavali najvidnejši slovenski kulturni ustvarjalci in ki jih je načenjala tedanja evropska kultura. Filmi kot Tri četrtine sonca, Akcija, Veselica in Balada o trobenti in oblaku predstavljajo vojno kot tragedijo in kot nujnost. V teh delih se slovenski kino oddaljuje od prikazovanja vojne kot igre in kot avanture, nasprotno sprejemanje nasilja je odraz dramatične razpetosti med nasiljem in vrednotami lastne zgodovine.«

Ob retrospektivi bodo na manifestaciji v obmorskem mestecu Mark prikazali še zanimive filme, ki so jih na temo odpornišva pripravile šole, in pa dela filmskih amaterjev. Med temi velja omeniti prisotnost Aljoše Žerjale, ki se bo predstavil s svojo »Rižarno«.

VOJMIR TAVČAR

TO NE SVETINA

Med nebom in peklom

259.

Skoraj do kože premočena sta s poslednjimi močmi po vseh štirih prelezla kopo in si na oni strani izbrala skrišališče. Tik ob leseni steni sta dolbla luknjo v seno, dokler se nista prikopala skoraj do dna. Rov sta potem zadelala s senom.

Poslušala sta votlo grmenje, zavijanje vetra in štopotanje kapelj po strehi, ki je bilo vse bolj enakomerno in uspravajoče.

Pavleta, ki je imel pri svojih petnajstih letih še otroški obraz, je tresla vročica. Lotevala se ga je pljučnica. Iz rane mu je po prsni še vedno mezela kri, stegna pa je imel otrpela. Še sreča, da mu kroglice niso prebile kosti.

Lojzeta pa je roka, v kateri je bila kost zlomljena, bolela, da bi tulil, samo če se je narobe premaknil.

»Umrli bom, Lojze,« je tožil deček. »Zmanjkuje mi zraka, žejen sem.« Oči so mu gorele in čelo je imel posuto s kapljicami.

»Pavle, ne boš umrl. Samo potrpi in skušaj zaspati. Deževje bo spodilo Lahe v dolino. Šla bova k Osojniku, ta ima črni smodnik, ki pozdravi pljučnico

in vsako vnetje. Pa skrivališče ima, kjer bova varna. Mož zna zdraviti rane pri živini in pri ljudeh.«

»Misliš, da prideva tja, Lojze? Kaj pa če naju tu najdejo Italijani?«

»Ne bodo naju.«

»Kaj pa, če naju bi? Na vse morava misliti, tudi na najhujše, je večkrat dejal Frane.«

»No ja, živa jim ne bova padla v roke, da bi naju mrcvarili kot Marijo. Saj imaš še eno bombo.«

»Imam jo, pravo kragujevko.« Pavle jo je otipal, privezano k pasu, s skrbjo in tesnobo, kot bi jo že moral uporabiti.

»Saj sva domenjena: šla bova za Franetom in Edvinom. Bomba naju bo ubila brez bolečin.«

»Bo res brez bolečin?«

»Brez skrbi, Pavle, v trenutku se bo vse nehalo. Pa še zgorela bova v tej kopi sena. Smrt ni boleča, pač pa boli strah pred njo.«

»Tudi to je dobro. Tako Italijani vsaj ne bodo vedeli, da so ubili še dva Bečanova. Bolje je, da se nas boje.«

»Nas drugih se ne tako kot Karla.«

»Pavle, Karlo naju bo že našel, ne razmišljaj o tem, da bi vžgal bombo.«

»Jutri bo mamin god. Lani smo ga proslavljali. Se spomniš štrukljev, krhkih, politih z ocvirkami in smetano, pa potic?«

»Kako se ne bi spomnil! Da, potic, pečenega junčka in vina, na vse se spomnim.«

»Boljše kuharice od naše mame ni.«

»Pa ne le kuharica, za vse je dobra.«

Pavle je globoko vzdihnil. Materi ni mogel nič-

sar odreči. Ovc ni maral pasti, ker se je z njimi vedno počutil sam. Oče ga je večkrat ošvrknil čez hrbet, preden je odgnal čredo. Mati pa je samo rekla: »Pavle, slišiš, kako bleja čreda? Lačne so, paše se jim hoče.« In šel je z njimi.

»Kdo ve, kje je mati, kje oče, kje Marija in Kristina; pa še za Jožetom je izginila sled,« je govoril Lojze...

»Na mamo največ mislim, Lojze. Kaj praviš, bi zanj zmolila kak očenaš? Pa še za druge?«

»Pavle, molila pa ne bova, to se za skojevca ne spodobi.«

»Saj ne bo nihče vedel, Lojze, morda pa pomagajo... Saj sva bila šele pred kratkim sprejeta... Saj niso rekli, da ne smeš moliti, če si v stiski.«

»V patrolji si bil, ko smo govorili o veri. Zdaj sva opravila s cerkvijo.«

»Ali je tudi cerkev z nama? Saj še nismo izobčeni?«

»Rajši misli na mamo, pa bo odleglo.«

»Mama pa moli za naju, je povedal župnik Sirk, midva pa ne smeva zanj...«

»Vojna je, Pavle, ne fantaziraj. Saj si streljal in bombo si vrgel.«

»Seveda sem.«

»In še boš, ko se pozdraviš.«

»Jaz ne bi rad nikogar ubil. Najraje bi molil za mamo potihem; glej, da ne boš povedal na sestanku; tudi za naju bi molil, da ne bi prišli Italijani.«

»Pa moli, Pavle, če ti je tako bolje. Zastran mene lahko tudi na glas, nihče te v tem šumenju dežja ne bo slišal.«

Danes povratne tekme prvega kola v raznih evropskih nogometnih pokalih

Italijanske in jugoslovanske ekipe niso brez možnosti

Danes zvečer bomo dobili odgovor na vprašanje, koliko italijanskih in jugoslovanskih ekip bo uspelo prestalo prvo kolo v raznih evropskih nogometnih pokalih. Bo zmago slavje ali se bo kaka izmed devetih enajsteric izgubila po poti?

V pokalu prvakov so možnosti petdesetdesetotne. Juventus bo sicer nastopil brez Rossija in Tardellija, vendar je že vnaprej jasno, da štirje zadetki prednosti iz prvega nastopa na Finskem proti Ilvesu več kot za- doščajo in nocojšnja tekma bo za Turinčane le dober trening in prilož- nost za novo bero zadetkov. Zelo težka naloga pa čaka Crveno zvezdo, ki v Lizboni igra z golom prednosti, vendar tudi z zavestjo, da bi ji bil že en sam zadetek domačinov lahko usoden. Zato Beograščani obljublja- jo, da bodo igrali napadalno, saj je znano, da Benfica doma igra celo nekoliko slabše, kot na tujem.

V pokalu pokalnih prvakov podrob- nejša analiza kaže, da trda prede bolj Italijanom kot Jugoslovanom. Res je, da je Roma v prvi tekmi zmagala, Hajduk pa izgubil, ven- dar so oboji vsekakor boljši za Spli- čane. Ti bodo igrali na nevtralnem igrišču v Osijeku. Močnejši bodo za štiri reprezentante, ki so okrevali po poškodbah. Sisković, Bakrač, Vu- lić in Deverić bodo zanesljivo igrali, v Moskvi, kjer Dinamo kljub zmagi ni pokazal kdove kako briljantne

igre, pa kot znano jih ni bilo. Na- sprotno bo Roma v Bukarešti proti Steaui še vedno nastopila brez Fal- caa, Contija in Ancelottija, katerim so se na spisku poškodovanih pri- družili baje še Graziani, Buriani in Jorio. Kljub temu so pri Romi op- timisti in odkrito računajo na ne- odločen izid.

Lažjo nalogo imajo italijanska in jugoslovanska moštva v pokalu UE FA. Milanski Inter, Rijeka in sara- jevski Željezničar, ki so v prvi tekmi doživeli poraz z 1:0 zagotavljajo, da na domačih tleh ne bodo imeli tež- zav. Pri Interju bo krstni nastop v mednarodni areni opravil tudi Rum- menigge, nasploh pa so Milančani v dobri formi. Rečani so prepričani, da bodo zmagali z dvema goloma razlike, Željezničar pa namerava tu- di v pokalu igrati v prvenstvenem slogu, po katerem vodi na skupni lestvici po 5. kolih.

Le formalen pa je nastop Fioren- tine in Partizana.

Tako po TV

13.30 IT, TV 1: Steana - Roma (ne- posredni prenos); 14.30 KP in LJ: Hajduk - Dinamo Moskva (neposred- ni prenos); 20.20 KP: Željezničar - Sliven in Hajduk - Dinamo (skrajšana posnetka); 22.10 IT, TV 1: Juventus - Ilves in Fiorentina - Fenerbache (skrajšana posnetka); 23.15 IT, TV 2: Inter - Sportul (skrajšani posne- tek).

POKAL PRVAKOV ŠESTNAJSTINA FINALA

- Stuttgart (ZRN) — Levski Spartak (Bol.) (1:1)
- Liverpool (Angl.) — Lech (Pol.) (1:0)
- Dynamo (NDR) — Aberdeen (Škotska) (1:2)
- Juventus (It.) — Ilves Tampere (Fin.) (4:0)
- Panathinaikos (Gr.) — Feyenoord (Niz.) (0:0)
- La Valletta (Malta) — Austria (Avs.) (0:4)
- Benfica (Port.) — Crvena zvezda (Jug.) (2:3)
- Göteborg (Šve.) — Avenir Beggen (Luks.) (8:0)
- Ath'etico Bilbao (Šp.) — Bordeaux (Fr.) (2:3)
- Honved (Madž.) — Grasshopper (Švi.) (1:3)
- Sparta Praga (ČSSR) — Valerengens (Nor.) (3:3)
- Djepr (SZ) — Trabzonspor (Tur.) (0:1)
- Akranes (Isl.) — Beveren (Bel.) (2:2)
- Shamrock (Irska) — Lienfield (Sev. Ir.) (0:0)
- Lyngby (Dan.) — Labinoti (Alb.) (3:0)
- Omonia (Ciper) — Dinamo (Rom.) (1:4)

POKAL POKALNIH PRVAKOV ŠESTNAJSTINA FINALA

- Moss (Nor.) — Bayern München (ZRN) (1:4)
- Porto (Port.) — Wrexham (Wal.) (0:1)
- Barcelona (Šp.) — Metz (Fr.) (4:2)
- Hajduk (Jug.) — Dinamo Moskva (SZ) (0:1)
- Steaua Bukarešta (Rom.) — Roma (It.) (0:1)
- Fortuna Sittard (Niz.) — Copenhagen (Dan.) (0:0)
- Dynamo Dresden (NDR) — Malmoe (Šve.) (0:2)
- Vest Mannaeyjar (Isl.) — Wisla (Pol.) (2:4)
- Luxemburg (Luks.) — Trakia Plovdiv (Bol.) (0:4)
- Besiktas (Tur.) — Rapid Dunaj (Avs.) (1:4)
- Larisa (Gr.) — Siofoki Banyesz (Madž.) (1:1)
- Hamrun (Malta) — Ballymena (Sev. Ir.) (1:0)
- Kuusysi (Fin.) — Inter Bratislava (ČSSR) (1:2)
- Everton (Angl.) — Dublin (Ir.) (0:0)
- Celtic (Škotska) — La Gantoise (Bel.) (0:1)
- Servette (Švi.) — Apol (Ciper) (3:0)

POKAL UEFA

DVAINTRIDESETINA FINALA

- Standard Liege (Bel.) — Glentoran (Sev. Ir.) (1:1)
- Tottenham (Angl.) — Sporting (Port.) (3:0)
- Atletico Madrid (Šp.) — Sion (Švi.) (0:1)
- Eindhoven (Niz.) — Vorwaerts (NDR) (0:2)
- Ajax (Niz.) — Red Boys (Luks.) (0:0)
- Innsbruck (Avs.) — Real Madrid (Šp.) (0:5)
- Dukla Praga (ČSSR) — Videoton (Madž.) (0:1)
- Auxerre (Fr.) — Sporting Lisbona (Potr.) (0:2)
- Raba Vasas (Madž.) — Manchester (Angl.) (0:3)
- Borussia (ZRN) — Banska Bystrica (ČSSR) (3:2)
- Rijeka (Jug.) — Real Valladolid (Šp.) (0:1)
- Heart (Škotska) — Paris S.B. (Fr.) (0:4)
- Werder Bremen (ZRN) — Anderlecht (Bel.) (0:1)
- Dundee United (Škotska) — Aik (Šve.) (0:1)
- Queen's P.R. (Angl.) — Reykjavik (Isl.) (3:0)
- Hjk H'sinki (Fin.) — Dinamo Minsk (SZ) (0:4)
- Pogon Szczecin (Pol.) — Köln (ZRN) (1:2)
- Brugge (Bel.) — Nottingham Forest (Angl.) (0:0)
- Lokomotiv Leipzig (NDR) — Li'Estroem (Nor.) (7:0)
- Odense (Dan.) — Spartak Moskva (SZ) (1:5)
- Aarhus (Dan.) — Widzew Lodž (Pol.) (0:2)
- Hamburg (ZRN) — Southampton (Angl.) (0:0)
- Rangers (Škotska) — Bohemians Dublin (Ir.) (2:3)
- Linz (Avs.) — Oesters Vaxjo (Šve.) (1:0)
- Inter (It.) — Sportul Romo (0:1)
- Limassol (Ciper) — Bohemians (ČSSR) (1:5)
- Xamax (Švi.) — Olympiakos (Gr.) (0:1)
- Željezničar (Jug.) — Sliven (Bol.) (0:1)
- Uni. Craiova (Rom.) — Real Betis (Šp.) (0:1)
- CSKA Sofija (Bol.) — Monako (Fr.) (2:2)
- Fiorentina (It.) — Fenerbache (Tur.) (1:0)
- Rabat Ajax (Malta) — Partizan (Jug.) (0:2)

(V oklepaju izidi prvih tekem)

Drevi ob 20.30 Stefanel-Australian za italijanski pokal

Že drugi tržaško-videmski derbi

Z nepričakovano zmago Benettona nad goriškim Segafredom se je po- ložaj v drugi kvalifikacijski skupini italijanskega košarkarskega pokala še bolj zapletel.

Dobre možnosti za uvrstitev v na- daljne kolo ima predvsem tržaški Stefanel, ki bo svoji zadnji tekmi odigral na domačem igrišču. Že drevi ob 20.30 se bo pomeril z videmskim Australianom, v drugem izmed šti- rih letošnjih derbijev (pokal in pr- venstvo) med tema peterkami. V Vidmu so po dokaj medli igri slavili zmago Nikoličevi varovanci, ki so tudi v nedeljskem prvem kolu A-1 lige izbojevali točki proti Indesitu. Po drugi strani so Tržačani v Bo- logni proti Granarolu zapustili dober vtis, tako da bi moral biti dreviš- nji derbi dokaj izenačen. Tako Au-

stralian kot Stefanel sta odigrala tek- mo manj od Benettona in Segarfeda in sta torej v očitni prednosti.

STANJE V 2. SKUPINI

Benetton (5 tekem) 6; Australian (4), Stefanel (4), Segafredo (5) 4.

Jutri košarkarski pokal prvakov

Za nogometnimi bodo v teh dneh stekla tudi košarkarska evropska po- kalna tekmovanja. Italijanske in ju- goslovanske peterke bodo zaposlene le v pokalih prvakov, prvakinj in Ronchetti (ženske), saj sta v pokalu pokalnih prvakov tako Indesit iz Ca- serte kot Bosna iz Sarajeva vnaprej kvalificirana za nastop v drugem ko-

lu (ki bo 30. oktobra), v Korače- vem pokalu velja isto za Ciaocrem iz Vareseja, Peroni iz Livorna, Ši- benko iz Šibenika in za Zadar, beo- grajski Partizan, milanski Simac in Jollycolombani iz Cantuja pa so že v finalni skupini.

V pokalu prvakov bo italijanski državni prvak Bancoroma jutri igral na Danskem proti Kopenhagnu, za- grebska Cibona pa se bo v Sofiji po- merila s CSKA.

V ženski konkurenci državnih pr- vakinj bo Vicenza nastopila v Švici proti Nyonu, članice beograjskega Partizana pa bodo igrale šele 1. no- vembra

Že danes bodo na igrišču stopile v pokalu Ronchetti košarkarice Avel- lina (v Grčiji proti Solunu) in Tuzle (v Belgiji proti Bruxellesu).

šport na primorskem

Odmeven uspeh kolesarjev

Športni konec tedna je bil najbolj pester v Izoli. O odbojkarskem tur- nirju smo že poročali. Danes omeni- mo prvi letošnji namiznoteniški turnir za prvenstvo Slovenije. V konkuren- ci desetih ekip so igralkle Semelele, lanske članice medrepublike lige, dokazale, da se bodo že v letošnji sezoni znova potegovala za prestop v višji razred. Vseh devet srečanj so namreč prepričljivo dobile in se ta- ko v drugo kolo kvalitetnejše sku- pine uvrstile s šestimi dragocenimi točkami. Druga ekipa Vrtolje je po obetavnem začetku popustila in s šti- rimi porazi zasedla šesto mesto.

Med nastopi primorskih tekmoval- cev na pomembnih preizkušnjah je bil najbolj odmeven uspeh kolesarjev

idrijske Sloge, ki so na državnem prvenstvu v gorski vožnji ponovno dokazali, da sodijo v sam vrh ju- goslovanskega mladinskega kolesar- stva. Na prvenstvu, ki bo ostalo v spominu predvsem zaradi tragične smrti enega najbolj nadarjenih ju- goslovanskih kolesarjev, 19-letnega člana ljubljanskega Roga Roberta Trampuža, je namreč član Sloge Bon- ča med mlajšimi mladinci zmagal.

V ligaških tekmovanjih sta še ve- dno v ospredju nogomet in rokomet. Nogometaši so tokrat le delno zado- voljili: Koper je sicer proti maribor- skemu Željezničarju v gosteh iztržil dragoceno točko, Vozila so se z zmago proti novincu iz Brežic za- držala pri vrhu lestvice, zato pa je ponovno razočarala Izola, ki je na domačem igrišču vnovič doživela po- raz (tokrat proti Kovinarju z 0:1), ki jo je potisnil na rep prvenstvene le- stvice. Uspešnejši so bili rokometar- ši in rokometasice: Burja s Škofij je visoko zmagala na Ravnah (29:12), ajdovski Mlinotest in izolska Jeklo- tehna pa sta si v primorskem der- biju razdelila točki. Vse tri ekipe so po štirih odigranih kolih na vrhu lestvice. Med moškimi so Ajdovci v gosteh nepričakovano lahko prema- gali Mokerc, hrpeljski Jadran in izolska Jeklotehna pa sta v med- sebojnem obračunu igrala neodlo- čeno.

Miran Kljun

mladinske igre

Veneto — Kosovel 27:22

Kosovelovi fantje so tudi svojo dru- go rimsko tekmo izgubili, a tokrat žal resnično ne po zaslugi nasprotni- kov, saj je Ventu očitno pomagal sod- nik. Naj navedemo le podatke, da je Kosovel v svojo korist dobil le eno sedemmetrevko v vsej tekmi. Naši si vsekakor kljub porazu res nimajo ni- česar očitati, saj so dobro zaigrali, v drugem polčasu celo odlično. Gole za naše so dali Čebulec 8, Černe 3, Kocman 1, Čač 5, Tognetti 5. (Inka)

nedeljskih in četrtek ob 16.30 do 18.00, za deklice letnika 1974 in 1975 pa ista dneva od 18.00 do 19.30 v dolinski te- lovadnici.

Rekreacija SZ Bor

obvešča, da se ta teden prične vadba za vse oddelke in sicer v Borovem športnem centru danes ob 10. uri za Zvezdo in ob 20.30 za Skupino 10 ter v četrtek ob 20.30 za Trim. Za skupino starih šolitelov vadke se je vadba že začela, na sporedu pa bo tudi ob sredah ob 9. uri in petkih ob 18. uri.

Odbojkarski odsek SZ Bor

obvešča, da so treningi miniodbojke za deklice in dečke (letnik 1972 in mlajši) vsak ponedeljek od 15. do 17. ure v telovadnici liceja »Preše- renz« in vsak četrtek od 14. do 16. ure v Borovem športnem centru. Vpiso- vanje neposredno na treningih.

Adrievci znova v ospredju

Konec tedna je bil za kolesarje lo- njerske Adrie izredno zanimiv in bo- gat. V soboto je na naporni krožni dirki v Dolini s ciljem v Prebenegu Jože Hafner zasedel odlično tretje mesto na absolutni lestvici cikloama- terjev in bil prvi v svoji kategoriji, podobno kot Komac. V nedeljo pa je skupno s Kunaverjem premočno zma- gal v vožnji parov na kronometer za 17. »trofejo sv. Justa«, ki jo prireja tržaški klub Pedale Triestino. Adria je že drugo leto zaporedoma osvojila ekipno zmago na tej dirki, ki se od- vija na 26 km dolgi progi od Opčin do Šempolaja in nazaj.

Nasploh pa je konec sezone uspe- šen za predstavnike lonjerskega dru- štva. V septembru so cikloamaterji nastopili na sedmih dirkah in povsod bili tudi glavni protagonisti v ostri konkurenci furlanskih kolesarjev. Na vseh dirkah pa jim je ekipna zmaga ušla le enkrat.

Ob tem ne gre pozabiti, da se pri Adrii istočasno odvija tudi kolesarska dejavnost, ki ima izrazito rekreacij-

ski značaj. Predstavniki društva na- meravajo v prihodnji sezoni tudi for- malizirati to sekcijo z namenom, da bi nastopili na večjih rekreacijskih prireditvah v naši deželi in v Slove- niji.

V nede'jo pa bo v Lonjerju zaključ- na dirka sezone za cikloamaterje. Tekmovalci se bodo pomerili na na- slednji 70 km dolgi progi: Lonjer - Boljunec (tu bo krožna dirka na pro- gi Boljunec - Domjo - tovarna Veli- kih motorjev - Boljunec) - Domjo - Naselje sv. Sergija - Ul. Brigata Ca- sale - Trbiška cesta mimo Razle'ne- ga hriba do semafora na Opčinah ter nato proti kamnolomu Faccanoni in po Bazoviški cesti do cilja nad Lo- njerjem.

Vrstni red dirke za »trofejo sv. Ju- sta«: 1. Hafner - Kunaver (KK Adria), ki sta 26 km prevozila v 35'40" s povprečno hitrostjo 34,72 km na uro; 2. Cerasari - Nascig (Gentelman Trst) po 31"; 3. Bianchetti - Gat (Bottec- chia Pordenone) 36"; 7. Marušič - Poropat (KK Adria) 2'13".

obvestila

ZSSDI

obvešča, da bo danes, 3. t.m., ob 21. uri na sedežu ŠD Polet seja košar- karske komisije. Dnevni red: 1. po- trditev načelnika komisije; 2. imeno- vanje odbora komisije; 3. razno.

Gimnastični odsek SZ Bor

obvešča, naj se prijavljeni telovad- ci in telovadke zberejo za domenek o urniku in poteku vadbe v Borovem športnem centru danes, 3. oktobra, po naslednjem razporedu: ob 15.00 za- četniki in začetnice; ob 16.00 lanska prva skupina in ob 16.30 vsi ostali. Telovadci in telovadke naj prineso s seboj športno opremo, ker bodo imeli istočasno tudi prvi trening.

Športna šola Sv. Ivan

obvešča, da so se na stadionu »1. maja« v Trstu pričele vadbene ure za osnovnošolsko mladino z nasled- njim sporedom: ob torkih in petkih: 1. in 2. razred od 15. do 16. ure; 3., 4. in 5. razred od 16. do 17. ure.

SPDT

obvešča, da se v petek, 5. t.m., pri- čne predsmučarska telovadba, ki jo vodi prof. Ivan Furlanič. Telovadba bo vsak petek na stadionu »1. maja« s pričetkom ob 20.30. Vabljeni!

Šahovska komisija ZSSDI

prireja v petek, 5. t.m., prvi sezon- ski mesečni šahovski brzoturnir, ki bo v Gregoričevi dvorani v Trstu (Ul. sv. Frančiška 30/II. nadstr.) s pričetkom ob 19. uri. Vabljeni vsi za- mejski šahisti!

Rolkarsko tekmovanje v Brinziu

Antonič znova najboljši

V nedeljo so se rolkarji SK Devin in ŠD Mladina udeležili četrte preiz- kušnje letošnjega državnega prven- stva. Rolkarji SK Devin so res vred- ni pohvale: društvo namreč ni raz- polagalo s potrebnimi finančnimi sredstvi in naši rolkarji so vse stro- ške kar sami krili.

Tekmovanje je bilo v Brinziu (Va- rese). Proga je bila speljana veči- noma v reber. Naši so se pomerili na treh razdaljah: 2.500 m, 4.600 m in 8.200 m. Andrej Antonič (ci- cibani) je kot po navadi zmagal in za skoraj minuto prehitel drugouvr- ščenega, Rajko Zečević pa si je s 6. mestom poslabšal položaj na skup- ni lestvici.

Pri mlajših začetnikih so se naši v zelo ostri konkurenci (tekmovalo je 22 rolkarjev) dobro uvrstili, še najboljši pa je bil Mitja Pernarčič (9. mesto). Tudi pri mladincih je bila konkurenca zelo ostra, najvišje pa se je uvrstil Aleksander Sosič (10. mesto). Med mladinkami je Ro- berta Sardoč (ŠD Mladina) zasedla dobro drugo mesto, ki pa ji ne zado- stuje za državni naslov, tako da se sedaj poteguje za drugo mesto na skupni lestvici.

Na društveni lestvici je Devin v moški konkurenci med 20 društvih za- sedel dobro 7. mesto, ŠD Mladina je bila 18., med ženskami je bil Devin 8., Mladina pa 20.

REZULTATI

CICIBANI: 1. Antonič 8'50"02; 6. Zečević 1'21"00; 11. Šušteršič (vsi Devin) 11'44"02; SKUPNA LESTVI- CA: 1. Antonič (državni prvak); 2. Cadamuro 209 točk; 3. Soresi 178; 6. Zečević 148; 11. Šušteršič 57.

MLADINKE: 1. Comi (Alpini Co- mo) 17'25"03; 2. Sardoč (Mladina) 18'09"07;

SKUPNA LESTVICA: 1. Brumello 196; 2. Cinquanta 119; 3. Sardoč 111. MLAJŠI ZAČETNIKI: 1. Bonaldi

Košarkarji članske ekipe Bora Radenske v Idriji Trenirali in igrali

Košarkarji članske ekipe Bora Radenske so uspešno sklenili vikend priprave v Idriji, kjer so ob treh treningih oddigrali še dve tekmi, in sicer v Ljubljani z Ježico ter domačini Iskre Idrije.

Treninzi so bili posvečeni predvsem uigravanju taktičnih variant napada, na tekmah pa so borovci poleg hitre igre skušali uvajati še agresivno obrambo, ki naj bi bila letos značilnost te ekipe. Tekme so pokazale, da razpolagajo borovci z izredno homogeno ekipo, v kateri lahko enakovredno igra vseh deset igralcev in ob dobri telesni pripravi lahko vzdrži visok tempo vseh štirideset minut. Vendar bo treba vložiti še veliko truda, da bo ekipa nared, kajti do začetka prvenstva je le še slab mesec.

Ježica — Bor Radenska 99:92 (43:36; 24:41; 32:25)

BOR RADENSKA: Sosič 10 (0:1), Maver, Corbatti 6, Čok 12 (2:4), Volk 6, Ražem 15 (3:6), Zobec, Canciani 6, Furlan 16 (2:5), Semen, Pisani 10 (0:3), Pregarc 11 (5:8).
Iskra Idrija — Bor Radenska 141:122 (58:31; 43:43; 40:48)

BOR RADENSKA: Sosič 20 (2:3), Maver 16 (4:5), Čok 14, Volk 15 (1:3), Ražem 14 (2:2), Zobec 5 (1:3), Canciani 3 (1:3), Furlan 2 (2:2), Semen 3 (1:3), Pisani 7 (5:9), Pregarc 13 (1:3). (V. Vatovec)

Derbi »plavim«

Bor — Sokol 97:34

BOR: Bajc 6, Arena 15, Pavlica 6, Pregarc 14, Azman 23, Oberdan 21, Gregori 4, Doles, Preselj 2, Milone 6.

SOKOL: Tence 2, Gerli, Stanissa 10, Paulina 6, Gabrovec, D. Sosič, M. Sosič 4, A. Gruđen, Pertot 2, M. Gruđen 8, Adam 2.

V prijateljskem derbiju moštev »propaganda« na »l. maju« je Bor gladko premagal ekipo Sokola. Borovci so pokazali večjo izkušnost, vsekakor pa niso zadovoljili, saj so izgubili veliko število žog in so bili netočni pri metu. Ekipo Sokola sestavljajo predvsem neizkušeni igralci, ki pa so zelo zagrizeni v obrambi in pod košem.

(Luka Furlan)

Pokrajinsko prvenstvo v atletskem troboju Borovec Iztok Pečar drugi

V Trstu je bilo pokrajinsko prvenstvo v troboju kategorij dečkov in deklic.

Tekmovanja, ki je za dečke obsegalo tek na 80 m, skok v daljino ter met kroglice, za deklice pa tek na 60 m ter daljino in kroglico, so se udeležili tudi trije borovci v moški ter ena borovka v ženski konkurenci. Najboljše uvrstitev je po treh tekmah dosegel Iztok Pečar, ki je z rezultatom 954 točk pristal na drugem mestu.

Omenimo naj tudi pokrajinski rekord Murina v kroglici.

DEČKI

1. Murino (Prevenire) 1260 točk (80 m: 10"8; dalj.: 4,20 m; krog.: 51,42 m) 2. Iztok Pečar (Bor Inf.) 954 točk (11"7; 4,50 m; 38,28 m); 6. Dean Oberdan (Bor. Inf.) 800 točk (12"2; 3,96 m; 42,06 m); 9. Igor Stopar (Bor Inf.) 548 točk (11"8; 3,59 m; 26,08 m).

DEKLICE

1. Barbo (Edera) 1035 točk (60 m: 9"4; dalj.: 3,51 m; krog.: 22,94 m); 7. Maja Pečar (Bor Inf.) 871 točk (10"0; 3,37 m; 23,08 m). (F. Ruzzier)

Ob visokem jubileju Kmečke banke iz Gorice Priredili odbojkarški turnir

Kmečka banka iz Gorice letos slavi 75-letnico delovanja. Ob tej priložnosti se bo konec oktobra, s slovesnostjo v Kulturnem domu, spomnila na ta jubilej. Sicer pa je v letošnjem letu pripravila že več prireditev, ki se vključujejo v ta jubilej. Tako je rekreacijski krožek banke pripravil v telovadnici Kulturnega doma, medbančni odbojkarški turnir, ki so se ga poleg prirediteljev udeležili še odbojkarji tržaške Kreditne banke, openske Posojilnice ter novogoriške Ljubljanske banke.

Kar zadeva petkovega turnirja, so se igralci Kmečke banke izkazali za najboljše.

IZIDI: Kmečka banka - Openska posojilnica 2:0 (15:6; 15:6); Ljubljanska banka - TKB 2:0 (16:14; 15:7); TKB -

OP 2:1 (15:7; 10:15; 15:9); Kmečka banka - Ljubljanska banka 2:0 (15:4; 15:11).

VRSTNI RED: 1. Kmečka banka; 2. Ljubljanska banka; 3. Tržaška kreditna banka; 4. Openska posojilnica.

POSTAVE

Kmečka banka: Corva, Baša, Frandolič, K'anjšček, Kobal, Ferfolja, Berdon, Kuštrin, Klede.

Ljubljanska banka: Vrabec, Viser, Hašlakjevič, Jakopič, Zorzenone, Humar, Bajt.

Tržaška kreditna banka: Milič, Metlika, Guštin, Knaip, Pernarčič, Šuman, Petaros, Bernetič, Blažina, Visentin, Sosič.

Openska posojilnica: Carli, Tavčar, Milkovič, Čuk, Stopar, Zobec, Luxa, Kos, Rebula, Premolin. (R. Pavšič)

Pogovor s trenerjem Domovih košarkarjev pred pričetkom promocijskega prvenstva B. Hvalič: »Naš cilj je osvojitev tretjega mesta«

Košarkarska sekcija goriškega Doma stopa v novo sezono 1984/85 s trdnim voljo, da prebrodi krizo, ki jo pesti že nekaj let. Do lanskega leta društvo ni imelo ustreznega odbora, ki bi lahko uspešno vodil vso organizacijsko dejavnost. Vse je slonelo le na delu skromnega števila posameznikov, v glavnem samih igralcev. Tudi finančna plat ni bila najbolj rožnata, saj je sekcija shajala le z velikimi težavami. Letos pa, kot kaže, je društvu uspelo sestaviti odbor, ki je že odobril smernice bodočega delovanja.

Glavni cilj bo privabiti k igranju košarke čimvečje število mladih. Tako bo letos nastopilo več Domovih ekip v raznih prvenstvih. Poleg članske ekipe, ki se bo udeležila promocijskega prvenstva in pa ekipe ml-

dincev, ki bo nastopila morda v 1. diviziji, namerava Dom prijaviti tudi ekipi mlajših, in sicer ekipo v minibasketu in moštvo v prvenstvu »propaganda«. Tokrat bomo začeli s predstavitvijo članske ekipe, ki je že začela s pripravami na novo sezono. Tudi letos bo ekipo vodil trener Berto Hvalič, izkušeni goriški košarkar, ki že vrsto let nastopa v Domovih vrstah. Stopili smo do njega, da bi malo pokramljali o bodočih nastopih domovcev.

»Po dolgih letih bo letošnja sezona prva, odkar boš sedel na klopi le kot trener. Čemu tale odločitev?«

»S košarkarskim maratonom, ki smo ga organizirali letos konec junija sem zaključil svojo dolgo igralsko pot. Biti trener in istočasno igralec

ni najlažje. Zato sem se odločil, da se bom letos posvetil le treniranju.«
»Kako si načrtoval letošnje priprave, ali boste odigrali tudi kakšno prijateljsko srečanje?«

»S treniranjem smo pričeli v začetku septembra, in to po dvakrat tedensko. Žal imamo na razpolago telovadnico le ob poznih večernih urah, kar gotovo ne olajša prisotnost igralcev. Nekaj prijateljskih srečanj bi radi tudi odigrali s tržaškimi slovenskimi ekipami, ki nastopajo v promocijskem prvenstvu.«

»Kakšna je slika letošnje članske ekipe, ali je prišlo v ekipi do kakšnih bistvenih sprememb?«

»Ekipa se je letos nedvomno ojačila. Po treh letih odsotnosti zaradi delovnih obveznosti bo zopet igral z nami center Franko Podberšič, ki bo gotovo skupaj s Princičem in Kristjančičem trd oreh za vsako ekipo. Renzo Uršič pa bo okrepil Domove beke, prinesel bo ekipi novega elana. Je hiter in prodoren igralec, ki je pred leti nastopal tudi v italijanski B ligi. Poleg ostalih standardnih igralcev pa računam tudi na nastop kakšnega Domovega mladince.«

»V lanskem promocijskem prvenstvu je ekipa zasedla končno peto mesto, kar je bilo nedvomno solidna uvrstitev. Kej meniš o letošnjih nastopih?«

naši nogometaši v mladinskih ligah

Spet protislovenski izpad na naših igriščih

NARAŠČAJNIKI

Vesna — Fortitudo 2:1 (1:0)

STRELCA za Vesno v 15. min. Zarotti, v 79. min. Fagin (11-metrovka).
VESNA: Martinuzzi, Bembi, P. Švab, Zarotti, Micheli, Sedmak, Fagin, Kuzma, Tence, Mondo, Bianchi.

Vesna je v nedeljo pospravila drugi par prvenstvenih točk. Rezultat sam na sebi žal ne more prikazati vsega dogajanja na igrišču. Povedati je namreč treba, da smo bili priča skrajno nešportnemu vedenju gostujoče ekipe. Že od vsega začetka so namreč gostje zelo grobo zaustavljali naše igralce, jim grozili ter jih sramotili z nam dobro znanimi žaljivkami, ki vselej prihajajo iz ust tistih Italijanov, katerim smo kot Slovenci že od nekdaj trn v peti.

Sodnik je precej žalitev, psov ter grobo igro gostov spregledal, kar je bilo novo nedopustno početje.

Zaskrbljujoče pa je tudi dejstvo, da so gonjo podžigali predvsem spremljevalci in starši igralcev, ki jim kot zgleda ni šlo v račun, da morajo njihovi otroci igrati proti slovenski ekipi. Najlepšo gesto so v nedeljo napravili nogometaši kriške Vesne, ki so na očitne provokacije odgovorili s korektno in učinkovito igro, ki jim je tudi v poslednji minuti prinesla tako pričakovano zmago. (A. Kostnapfel)

Zaule — Zarja 1:1 (1:1)

STRELEC za Zarjo: Žagar v 20. min.

IZKLJUČEN: Zeugna v 30. min.
ZARJA: Purič, Tomez, Leban, Kalc, Zerbo, Oanciani, Škrk, Castelli, Zeugna. Žagar, Carli (Perosa, Škabar).

Brez dvoma je bil pravi protagonist tekme sodnik. Odkrito lahko rečemo, da je tokrat Zarja igrala proti ekipi, ki je na igrišču stopila z »dvanajstimi« igralci ter da se je večji del srečanja proti njej borila v desetih, saj je sodnik z izredno dvomljivo odločitvijo že v prvem polčasu izključil Zaugno.

V začetku so bile sicer Zaule v premoči, saj so predvajale boljše skupno igro. Nepričakovano pa je Zarja v protinapadu povedla in tudi prevzela pobudo v svoje roke. Po izključitvi Zeugne pa so Zaule takoj izenačile. V drugem polčasu so se zarjani pošteno potrudili, da bi iztržili vsaj točko, kar jim je tudi uspelo. (B. Primožič)

Montebello — Breg 6:0 (1:0)

BREG: Zeriali, Ota, Ceccotti, Olenik, Sancin, Boneta, Koren, Stržaj, Bandi, Parovel, Hervat.

V prvem polčasu so bili Brežani domačim nogometašem enakovredni. Le-ti so namreč povedli z enajstmetrovko. V nadaljevanju pa je našim zmanjkalo moči in Montebello je dosegel še pet zadetkov.

Moštvo je bilo tudi v težavah, ker nekateri standardni igralci niso prišli na tekmo in zato vodstvo društva naproša starše teh igralcev za večjo sodelovanje. (M. Švara)

IZIDI 3. KOLA

Campanelle - CGS 2:2, Vesna - Fortitudo 2:1, Roianese - Olimpia 2:3,

Montebello - Breg 6:0, S. Luigi - Opicina 4:0, Zaule - Zarja 1:1, Muggesana - Domio 3:1.

LESTVICA

Muggesana 6; Roianese, Zarja, Vesna, S. Luigi, Olimpia, 4; Fortitudo, Montebello 3; Opicina, Domio, Campanelle 2; CGS, Zaule 1; Breg 0.

NAJMLAJŠI

SKUPINA A

Breg — Fortitudo 0:3 (0:0)

BREG: Cottar, Sancin, Lovriha, Bandi, Bevk, Mauri, Lisjak, Vodopivec, Slavec, Kraljič, Glavina.

Po izenačenem prvem delu tekme, ko so Brežani enakovredno igrali z gosti, so v nadaljevanju naši nogometaši popustili in tako prejeli tri zadetke. Usoden za Bregove nogometaše je bil prvi zadetek gostov, ki so ga dosegli iz prostega strela. Naše je ta gol potrl, da so povsem popustili. Kljub porazu pa je bil v Bregovem moštvu opazen napredek. Bregovo vodstvo pa tudi starše teh igralcev naproša, da bi društvu stali bolj ob strani. (M. Švara)

IZIDI 3. KOLA

Campanelle - Muggesana 3:3, S. Luigi A - Olimpia 2:0, S. Vito - Ponziana 3:1, Costaunga - Chiarbola 0:1, Breg - Fortitudo 0:3.

LESTVICA

S. Luigi A 6, Muggesana, S. Vito, Fortitudo 5, Costaunga, Olimpia, Chiarbola 2, Campanelle 1, Ponziana, Breg 0.

SKUPINA B

Kras — Servola 8:0 (4:0)

STRELCI: A. Škabar v 1., 11., 21., 50. in 59. min, Leone v 29. min, Žagar v 52. in 58. min.

KRAS: Kočever (Kralj), Grgič (Dragoni), Umek, L. Škabar, Leone, Grmek (Križman), Tavčar, A. Škabar, Ferluga, Žagar, Kavalič.

Na razmočenem repenskem igrišču, so bolj izkušeni krasovci brez težav polnili mrežo novoustanovljene ekipe iz Škedenja. Telesno nekoliko šibkejši gostje se na travi niso najboljše znašli in domačini so odigrali skoraj vseh 60 minut na njihovi polovici igrišča. Videli smo osem lepih zadetkov in številne zapravljenе priložnosti. Sedem minut pred koncem srečanja je bil po nepotrebnem izključen kapetan naše združene ekipe Ferluga. Trener Čuk bo tako imel v nedeljo proti Triestini na razpolago kar 4 igralce manj, ker so Šuc, Černe in Kač na mladinskih igrah v Rimu. (B. Ravbar)

IZIDI 3. KOLA

S. Andrea - CGS 0:0, S. Luigi B - Triestina 1:2, Kras - Servola 8:0, Don Bosco - Opicina 0:1, Portuale - Montebello 5:0.

LESTVICA

Portuale, Triestina 6, Opicina 5, Montebello 4, Kras, S. Andrea 3, S. Luigi B 2, CGS 1, Servola, Don Bosco 0.

ZAČETNIKI

SKUPINA A

San Luigi — Breg 7:0 (2:0)

BREG: Cah, Cigli Fanò, M. Gom-

bač, Kozina, Ota, Zeriali, Labiani, R. Gombac, Grilanc, Gropazzi, Mauri.

Bregovi začetniki so v krstnem nastopu doživeli visok poraz. Plačali so predvsem davek »velikega igrišča«, na katerem se še niso znašli. V delno opravičilo visokemu porazu pa gre omeniti, da sodi San Luigi med boljše ekipe v tem prvenstvu in da starta na višja mesta. (M. Švara)

IZIDI 2. KOLA

S. Luigi - Breg 7:0, Zaule - S. Sergio 2:0, Costalunga - Domio 1:0, S. Vito - Ponziana 0:3.

LESTVICA

Ponziana 4; Breg, Fortitudo, Zaule, Domio, S. Luigi, Costalunga 2; S. Vito, S. Sergio 0.

SKUPINA C

Primorje — Triestina 0:9 (0:6)

PRIMORJE: Blažon (Štolfa), Ukmar, Gherbassi, Trampuš, Prašelj, Ligozzi, Žagar, M. Štoka, Škabar, P. Štoka, Princival.

Iz samega izida je razvidno, da je bila Triestina za Prosečane premočna. Vsekakor smo od domačinov pričakovali nekaj več, čeprav je bila razlika med ekipama le prevelika; Prosečani namreč v vsem srečanju niso sprožili niti enega strela na nasprotnikova vrata. Triestina je stalno igrala na polovici igrišča Primorja in brez težav prihajala do gola.

IZIDI 2. KOLA

S. Andrea - Supercaffè 3:2, Portuale - Campi Elisi 1:0; Primorje - Triestina 0:9, Roianese - Opicina 0:3.

LESTVICA

Triestina, Portuale 3; CGS A, Opicina, S. Andrea, Campi Elisi, Primorje 2; Supercaffè, Roianese 0.

NA GORIŠKEM

Begliano — Mladost 3:1

MLADOST: Gergolet, Pelizon, Spacal, Zampar, Colja, Devetta, Ponkert, R. Devetta, Lakovič, Tomšič, A. Gergolet, Narduzzi, M. Gergolet.

STRELEC ZA MLADOST: A. Devetta.

V Begliano so začetniki Mladosti doživeli poraz, ki ga je treba pripisati izključno neizkušeni kraške vrste. Domačini so takoj povedli po napaki doberdobske obrambe. Zatem pa so gostje zaigrali odločneje in z Devetto tudi izenačili. V drugem polčasu pa je prišla na dan premoč Begliana, ki je dosegel še dva zadetka.

Zaradi pomanjkanja prostora smo v današnji številki žal morali izpustiti poročila o srečanjih naših ekip v prvenstvu cicibanov (Costalunga - Breg 5:2, Primorje - CGS 0:5, Mladost - Staranzano 3:6, Juventina - Azurra 0:1) ter mlajših cicibanov (Breg - Giarizzone 1:6), ki jih bomo skupaj z ostalimi izidi in lestvicami objavili v jutrišnji številki. Bralce prosimo za razumevanje.

Tako Domovi košarkarji za sezono 1984-85

BEKI			
Mauro Dornik	179	1960	
Livio Semolič	179	1961	
Renzo Uršič	184	1954	
Glauko Nanut	176	1954	
Marko Komel	175	1965	
Marko Čubej	178	1959	
KRILA			
Flavio Terčič	182	1959	

Graziano Coretti	185	1955
Ugo Dornik	182	1963
Ivan Cej	190	1951

CENTRI

Igor Princič	197	1961
Silvano Kristjančič	195	1945
Franko Podberšič	201	1961

TRENER: Berto Hvalič

Postava goriškega Doma, ki je igrala v lanskem prvenstvu. Letos so ekipo okrepili nekateri novi igralci

»Letošnje promocijsko prvenstvo je še prava neznanka, saj je zveza z letošnjim letom sklenila prepovedati nastop v tem prvenstvu tistim ekipam, ki ne gojijo naraščaja. Če pove-mo še to, da so lani nastopila kar štiri takšna moštva, je sedaj res problematično reči, kdo bo sestavljal goriško skupino. V lanski sezoni pa

so izpadla iz D lige kar tri goriška moštva. Ta bi torej morala letos igrati z nami, toda lahko bi se zgodilo, da bi kateremu teh treh moštev le uspelo zopet nastopiti v D ligi. Vsekakor pa mislim, da se bo naša ekipa letos borila za najvišja mesta, končno tretje mesto pa je naš cilj.« (M. Čubej)

Naročnine: Mesečna 10.000 lir - celoletna 120.000 lir. - V SFRJ številka 20.00 din, naročnina za zasebne mesečno 180.00, letno 1.800.00 din, za organizacije in podjetja mesečno 250.00, letno 2.500.00 din.

Poslani tekoči račun za Italijo
Založništvo tržaškega tiska, Trst 11-5374
Za SFRJ - Ziro račun 50101-603-45361
ADIT - DZS 61000 Ljubljana
Kardeljeva 8/II. nad. - telefon 223023

Oglosi Ob delavnih trgovski 1 modul (šir 1 st. viš 23 mm) 43.000 Finančni in legalni oglosi 2.900 lir za mm višine v širini 1 stolpca Mali oglosi 550 lir beseda Ob praznikih povisek 20% IVA 18% Osmrtnice, zahvale in sožalja po formatu Oglosi iz dežele Furlanije Juljske krajine se naročajo pri oglašnem oddelku PUBLIST Trst, Ul. Montecchi 6 - tel 775-275, tix 460270 EST I, iz vseh drugih dežel v Italiji pri podružnicah SPI

primorski

dnevnik

3. oktobra 1984

TRST Ul. Montecchi 6 PP 559
Tel. (040) 794672 (4 linije) - Tlx 460270
GORICA Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 83382 - 85723
CEDAD Stretto De Rubeis 20
Tel. (0432) 731190
Odgovorni urednik Bogumil Samsa

Izdaja in tiska ZTT Trst

Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

Trije mladi ponesrečenci še v življenjski nevarnosti

TREVISO — Zdravstveno stanje treh dijakov, ki so bili hudo ranjeni v ponedeljkovi prometni nesreči pri Trevisu, je še vedno kritično. Včeraj so 13-letno Giovanno Stefano Matteazzi, 15-letnega Mirca Merlotta in 14-letnega Carla Quinta operirali, vendar pa so si zdravniki še nadalje pridržali prognozo.

Sedaj raziskujejo vzroke prometne nesreče, ki je te- rjala sedem smrtnih žrtev, v glavnem mladih dijakov. Včeraj so oba soferja vpletenih vozil še enkrat zasli- šali, vendar sta v glavnem ponovila že znane trditve. Kot je znano, je bila v trenutku nesreče cesta mokra, ker je še do pred kratkim lahno deževalo, kar je prav gotovo botrovalo tragediji. Na tistem cestnem odseku, takoj po postaji v kraju Varago, je cesta zelo ozka, tako da ne moreta vzporedno pripeljati vozili, ki pri-

hajata iz nasprotnih smeri. Dejstvo je, da avtobus ni mogel voziti hitro, ker je pač pravkar odpeljal s po- staje. Na ostrem ovinku mu je privozil nasproti tovor- njak s prikolico, ki je, ali zaradi hitrosti ali pa zaradi razmočenega cestišča, zaplesala na desno, se zarežala v levi bok avtobusa in ga popolnoma uničila.

Dejstva so torej v glavnem jasna, saj nadaljnja preiskava po vsej verjetnosti ne bo odkrila kaj bistve- no novega. Domačini iz bližnjega kraja Varago trdijo, da je bilo na tistem cestnem odseku že preveč smrtnih nesreč ter glasno zahtevajo odločne ukrepe, da se ozki ovinek kakorkoli že odpravi. Zahtevo so podprli tudi krajevni sindikati prevoznikov, ki so včeraj od 13.10 do 13.20 v pokrajini Treviso izvedli desetminutno stavko avtobusov.

Prva švicarska ministrica

Švica je izgubila še eno od svojih trdno zakoreninjenih tradicij: eden od sedmih članov zvezne vlade, imenovane Bundesrat, je namreč postala ženska. To je 47-letna radikalka Elisabeth Kopp, ki jo je fotograf ujel v njeni delovni sobi

Milijarda lir izkupiček bančnega ropa v Frosinonu

FROSINONE — Do zadnje podrobnosti načrtovan napad na poslovalnico bančnega zavoda Banco di Santo Spirito v Frosinonu je včeraj navrgel štirim roparjem približno milijardo lir.

Do ropa je prišlo ob 8.30 zjutraj, ko so že bili na delu vsi usluž- benci banke, ni pa še bilo strank. Štirje roparji so najprej onesposobili čuvaja pred vhodom banke in nato z naperjenimi pištolami prisilili direk- torja in druge uradnike, da jih pospremiijo do kleti, kjer so se točno ob pol devetih avtomatično odprla vrata železne blagajne. Z bogatim plenom so nato pobegnili z ukradenim avtomobilom, ne da bi pustili za seboj ka- kršnokoli sled.

Število kaznivih dejanj v Italiji še vedno na zelo zaskrbljujoči ravni

RIM — Kljub malenkostnemu nazadovanju v prime- rjavi z letom 1982 se je v Italiji število kaznivih dejanj lanj obdržalo na nadvse zaskrbljujoči ravni: kar 2.017.422 različnih prestopkov, kar pomeni 5.527 na dan, 460 na uro ali 7 kaznivih dejanj na minuto. Krivci treh četrtin teh zločinov so ostali še neodkriti, obtoženih je bilo skupaj 567.981, od tega kar 20.608 je bilo še mladoletnih. Edino tolažbo vidi državni zavod za statistiko, ki je te podatke objavil, v dejstvu, da je bilo lani 27.697 zloči- nov manj kot predlanskim.

Razpredelnica zločinov se začne s povprečno tremi umori dnevno in se nadaljuje s 3.751 krajam prav ta- ko na dan, 92 ropov, po 15 izsiljevanj in se končuje z 58 goljufijami. Najpogostnejše so torej kraje, ki jih je bilo lani vsega kar 1.369.418, za katere je bila ogromna večina krivcev neodkritih in so pač ostali »običajni nez- nanci«.

Statistični urad je tudi ugotovil, da so Italijani še vedno zelo prepirljivi (sodnih prijav je bilo lani kar skoraj 800.000), medtem ko se je število zakonskih raz- vez zmanjšalo za 5 odstotkov: ločilo se je 13.045 zakon- cev, sodno se jih je razšlo pa 31.957. V severni Italiji je razporek skoraj dvakrat toliko, kot v vsem južnem in otočnem delu države.

Kar zadeva razmere v kaznilnicah je ISTAT ugotov- vil (za dobo od januarja do aprila letos), da se še ved- no polnijo, kljub temu da sodniki zatrjujejo, da pospe- šujejo razprave. V štirih mesecih je prišlo v državne zapore 40.246 obtožencev, zapustilo jih je pa 34.827 ljudi. Aprila je bilo tako zaprtih 44.845 jetnikov, 15,5 odstotka več kot leto prej. Zadnji podatek beleži, da so vojaška sodišča obsodila 678 mladincev, ki iz moralnih razlogov niso hoteli obleči suknje, 1.102 dezerterja, 132 vojakov zaradi neubogljivosti in 64, ker so si sami povzročili pohabljenost, da ne bi služili vojske.

Recept za dolgo življenje

MOSKVA — Najnovejši »recept« za dolgo življenje je Sovjetom na straneh revije »Trud« ponudil veterinar Suren Arakeljan: s pogosto praznim želodcem in z odpovedjo hrani živalskega izvora lahko doživimo najmanj 120 let!

»Recept« je torej skrajno preprost, umni živinozdravnik pa trdi, da ga je že z uspehom preizkusil na tisočih kokoših in krav. Hotel je namreč ugo- tovit, zakaj krave in kokoši po določenih letih prenehajo dajati mleko ozi- roma valiti jajca in odkril, da po mesecu posta živali spet pričnejo svoj »proizvajalni proces«. Gospodarski učinek je seveda na dlani, saj prihrani- mo na krmi, živali pa se celo navadijo manjših količin hrane. Tisto, kar preseneča pa je ugotovitev, da lačne kokoši živijo trikrat več od ostalih.

»Reaganomics« v ozadju ropa

DENVER — Rop v takšni ali drugačni obliki je dandanes žal tako navadna stvar, da se temu nihče več ne čudi. Nekaj povsem neobičajnega pa se je zgo- dilo v ameriškem mestu Denver, kjer je neznan ropar z naperjeno pištolo od upravnika neke restavracije za- teval ves denar, shranjen v železni blagajni. Mimo ra- zumljivega strahu pa je moral nesrečnej še poslušati pravo predavanje o »reaganomics«, oziroma o gospodar- ski politiki ameriškega predsednika, in opravičilo, da pač mora oropati restavracijo, ker ga »v to sili Reagan«.

JACK LONDON:

Klic divjine

(31.)

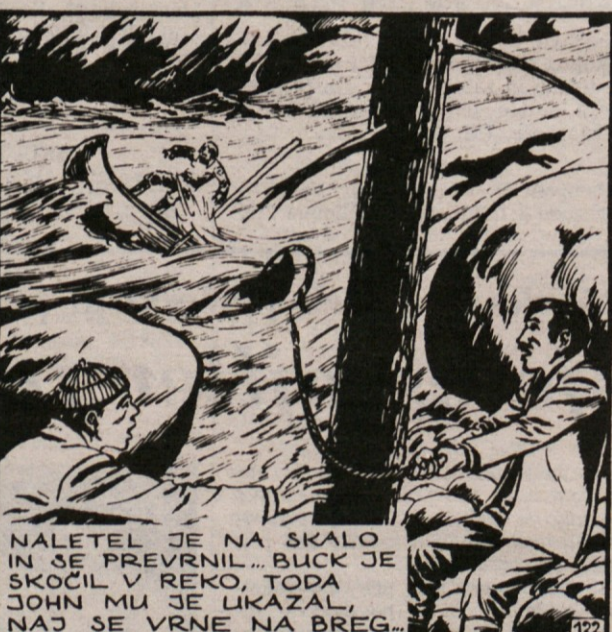

KRENILI SO PO REKI NAVZ-
DOL... THORNTON JE BIL
V KANUJU, DRUŽABNIKA
PA STA GA ZADRŽEVALA
Z VRVJO, DA GA NE BI
BRZICE PREHITRO PO-
TEGNILE...

DRUŽABNIKA STA PSA PO-
TEGNILA IZ VODE IN MU
PRIVEZALA VRV OKROG
TRUPA...

NATO JE BUCK SPET ZA-
PLAVAL PROTI JOHNNU...

NALETEL JE NA SKALO
IN SE PREVRNIL... BUCK JE
SKOČIL V REKO, TODA
JOHN MU JE UKAZAL,
NAD SE VRNE NA BREG...

TA SE GA JE OPRIJEL IN
DRUŽABNIKA STA JU IZ-
VLEKLA IZ REKE...

Prvi rezultat liberalizacije turizma Poljaki od letos potujejo mnogo več

VARŠAVA — Zadnje čase se turi- zem v Poljski vse bolj razvija. Pa niso samo mladi, ki so odkrili čar izvendržavnih ali celo izvenevropskih potovanj. Tudi starejši Poljaki vse raje potujejo, čeprav ni njihov na- men prvenstveno turistični. Slednji v glavnem potem doma preprodajajo uvoženo blago in s tem mnogo za- služijo.

Poljaki letos mnogo več potujejo v tujino kot v prejšnjih letih. Tako je v prvih osmih mesecih tega leta do- bilo potni list za države zahodne Evrope kar 297 tisoč državljanov. Če pomislimo, da je v vsem lanskem le- tu potovalo na Zahod le 90 tisoč Po- ljakov vidimo, da se je promet več kot počelveril. Prav zato je v vzhod- ne države lani potovalo milijon in 150 tisoč poljskih državljanov, to šte- vilko pa so v prvih osmih mesecih letos že presegli.

Kateri so razlogi za tak »boom« turizma v Poljski? Ravnatelj urada za potne liste pri poljskem notranjem ministrstvu general Rudolf Rusin jih je nanizal nekaj. Dejal je, da je prvi in glavni razlog za ta neverjetni raz- voj turizma vladni odlok, ki je stopil v veljavo 1. aprila letos. Ta odlok je zelo liberaliziral potovanja Poljakov v tujino, saj med drugim v njem piše, da lahko pristojne oblasti dr- žavljanu, ki prosi dovoljenje za po- tovanje v tujino, to dovoljenje od- bijejo le iz »važnih družbenih in dr- žavnih razlogov«. In še v tem prime- ru morajo to zavrnitev pismeno ute- meljiti.

Odkar je stopil v veljavo ta odlok, so poljske oblasti pravzaprav odbile izredno malo prošenj. Skupno so do sedaj odbili komaj pet prošenj za po- tovanja v države vzhodnega bloka ter približno 3,5 odstotka prošenj za »po- tepanje« v države zahodne Evrope. General Rusin je izjavil, da so lani

pristojne oblasti odbile približno 19 odstotkov prošenj za Zahod, izdale pa so kar 200 tisoč dovoljenj za odhod v vzhodne države. Teh dovoljenj ni bilo treba Poljakom vračati, tako da jih lahko še uporabljajo.

Omeniti pa moramo, da je za časa vojnega stanja v Poljski, ki je do- seglo svoj višek decembra 1981, odšlo v tujino kar pol milijona Poljakov od katerih se jih sto tisoč še ni vrnilo.

V zadnjem času potovanja na Za- hod prirejajo skoraj izključno turi- stične agencije, ki so pomnožile svo- je delovanje. Poljaki odhajajo na Vzhod v glavnem v skupinah, vendar pa je po ocenah urada za izdajanje dovoljenj pri poljskem notranjem mi- nistrstvu le od deset do petnajst od- stotkov pravih turistov. Ostali, ki so seveda velika večina, »potujejo« na nakupe tistega blaga, ki ga ni moč dobiti v Poljski. To blago seveda potem preprodajo in pri tem še do- sti zaslužijo. Čeprav so skušale polj- ske oblasti tak tip »biznisa« na vse mogoče načine preprečiti, se »šverca- nje« še nadaljuje z nezmanjšano moč- jo. Edini rezultat teh odlokov je bil, da je pretihotapljena roba stala na črnem tržišču mnogo več, kar je spro- žilo pravi val negodovanja med ljud- mi, ki so to blago nakupovali, ker ga pač niso dobili na domačem trgu. Sicer pa so poljske oblasti prepriča- ne, da bodo z liberalizacijo potovanj v tujino ta problem vsaj delno rešile.

□ BONN — Naravno bogastvo je v Zvezni republiki Nemčiji vse bolj o- groženo. Iz komaj objavljenih stati- stičnih podatkov namreč izhaja, da sta že dve tretjini dreves v jugo- zahodnem predelu Nemčije bolni, medtem ko je lani — po izjavah pri- stojnih deželnih organov za kmetij- stvo in zaščito okolja — načela bole- zen le polovico gozdnih rastlin.